Ἀριθ. 278 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐντὸς ἀλλοδαπῆς φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 26 Ἀπριλίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ῥουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια ἴδε σελ. 245.

Οὗτος εἶχεν ἀποσυρθῆ οἴκαδε, κ' ἐκεῖ ἐπανεῦρεν αὐτὸν ὁ συνάδελφός του κρατοῦντα ξῖφος, καὶ σπαθοκοποῦντα ἐμανῶς κατ' ἀοράτου φαντάστου ἐχθροῦ, ὃν παρίστα τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἷς τῶν τοίχων τῆς αἰθούσης του.

—Ἐξαίρετον μέσον πρὸς διασκέδασιν τῆς πλήξεως! ἀνέκραξεν ὁ βραχύσωμος ἰατρός. Λαμπρὰ ἄσκησις, ἀλλὰ κάπως κουραστική μ' αὐτὴν τὴν ζέστην.

— Ζέστη! εἶπεν ὁ Ἀντώνιος· ἀπεναντίας εἶνε δροσιὰ πολὺ εὐχάριστος.

— Οὔρ! Συγχωρήσατέ με, σᾶς παρακαλῶ, νὰ κλείσω αὐτὸ τὸ παράθυρον· εἶμαι φρίσσρὰ ἱδρωμένος. Εὐχαριστῶ!—Ὥραῖα ἐμπλέξαμεν! προσέθηκεν ἐνδομύχως, ἀφοῦ προσεῖδε τὸν Ἀντώνιον.

Καὶ ταῦτα διανοούμενος κατέπεσε μᾶλλον ἢ ἐκάθισεν ἐπί τινος ἕδρας.

— Μεγάλη σας καλωσύνη νὰ κάμετε τόσον δρόμον καὶ μ' αὐτὸν τὸν ἥλιον, τὸν ὁποῖον τόσον ἀποστρέφεσθε, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Τί παίρνετε ἓν ποτήριον παλαιὸν κρασὶ ἢ ὀλίγον ῥοσόλι; ἢ ὀλίγον ζεστὸ κρασί, ἀφοῦ εἶσθε ἱδρωμένος.

— Ὄχι, ὄχι κρασί· ὀλίγην λεμονάδα σᾶς παρακαλῶ. Οὔρ! τί σκληρὰ καθίσματα ποῦ ἔχετε! προσέθηκεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ἀειζόμενος διὰ τοῦ μανδηλίου του.

— Δὲν εἶνε ἀναπαυτικά! εἶπε μειδιῶν ὁ Ἀντώνιος. Πῶς ἀφήκατε τὴν κυρίαν Δάβεν, ἠρώτησεν ἐκβλίβων ἐντὸς ποτηρίου νεόκοπον λεμόνιον.

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι καθὼς σεῖς ἀπὸ μάρμαρον, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ἀρχόμενος τῆς μάχης. Δι' αὐτὸ δὲν τὴν εἶδα πρὶν ἔλθω ἐδῶ. Δὲν εἶχα τὴν γενναιότητα νὰ τῆς εἴπω ὅτι τὴν ἐγκατελείψατε.

— Ἡ καϋμένη! εἶπεν ὁ Ἀντώνιος μετ' αἰσθήματος πᾶν ἄλλο μαρτυροῦντος ἢ μάρμαρον. Τί γλυκεῖς τρόποι, καὶ τί λαμπρὰ διάνοια!

— Ἀληθῶς! εἶπε ψυχρῶς ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε· σεῖς εἴχετε καιρὸν νὰ τὰ ἰδῆτε ὅλ' αὐτά.

— Θὰ μὲ ἐνθυμηθῇ, εἶμαι βέβαιος.

— Βέβαια, θὰ σᾶς ἐνθυμηθῇ, εἶπεν ὁ βραχὺς ἄγγλος, τονίζων τὰς λέξεις. Κ' ἐκεῖνος ὁ πτωχὸς Σὶρ Ἰωάννης! εἶνε ἄξιος λύπης καὶ αὐτός. Δὲν εἶδα ποτέ μου ἄνθρωπον πλέον στενοχωρημένον.

— Διὰ ποῖον λόγον; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός, ἀναλύων τὴν σάκχαριν ἐντὸς τοῦ ποτηρίου.

— Οἱ χειρότεροι τυφλοὶ εἶνε ὅσοι δὲν θέλουν νὰ βλέπουν. Σεῖς τὸν ἀφίνετε, κ' ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ μείνω. Τί θὰ γείνῃ ἡ κόρη του, τὸ γλυκὺ αὐτὸ καὶ χάριεν πλάσμα;

— Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μείνετε;

— Ἀδύνατον! πρέπει σήμερον μετὰ μεσημβρίαν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Νίκαιαν· ἔχω τόσους ἀσθενεῖς!

— Αὐτὸ εἶνε δυσάρεστον, εἶπε στένων ὁ Ἀντώνιος· πολὺ δυσάρεστον! Λυποῦμαι πολύ, πολὺ λυποῦμαι διὰ τὴν ταλαίπωρον κόρην. Ὡς πρὸς τὴν γηραιὰν ἐκείνην ἐνσάρκωσιν τῆς ὑπερηφανείας, τὸν πατέρα της, ἀδιαφορῶ. Δὲν εἶδα ποτέ μου μούμιαν πλέον τραχεῖαν, πλέον ξηράν, πλέον ἐγωϊστικήν, ἐπίμονον καὶ ἀλαζόνα.

Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἔκλινε τὴν κεφαλήν, ἵν' ἀποφύγῃ τὸν κατακλυσμὸν αὐτὸν τῶν ἐπιθέτων.

— Καὶ ἀδελφή μου ἂν ἦτο ἡ κόρη του, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος, δὲν ἠδυνάμην νὰ κάμω δι' αὐτὴν περισσότερον τοῦ ὅ,τι ἔκαμα. Καὶ πῶς μὲ ἀντήμειψεν ὁ ἀγέρωχος αὐτὸς κύριος; Μὲ ἀντιλογίας πάντοτε, μὲ δυσπιστίαν καὶ μὲ αὐθάδειαν!

— Πρέπει νὰ τὸν συγχωρήσετε, ἀγαπητὲ συνάδελφε, διέκοψεν ἠπίως ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε. Ἡ δύναμις τῆς συνηθείας, βλέπετε, ἡ κοινωνικὴ τάξις....

— Σ τὸν διάβολον! ἀνέκραξεν περιπόρφυρος ὁ Ἀντώνιος, τί μὲ μέλει ἐμὲ δι' ὅλ' αὐτά; Ἂς λατρεύῃ ὅλη ἡ Ἀγγλία, ἂν θέλῃ, τὴν κοινωνικήν του τάξιν καὶ τὴν οἰκογένειάν του· ἐγὼ κάμμίαν διάθεσιν δὲν ἔχω νὰ τὴν μιμηθῶ. Εἶμαι πλασμένος κ' ἐγὼ κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ὅπως αὐτὸς, καὶ δὲν μ' ἀρέσκει νὰ μὲ πατῇ, ἔστω καὶ ἂν ἦτο εἰκοσάκις μεγαλείτερος ἢ πλουσιώτερος. Σεῖς οἱ ἄγγλοι εἶσθε ὑπερήφανοι· τόσον τὸ καλλίτερον. Ἀλλὰ κ' ἐγὼ εἶμαι ὑπερήφανος, καὶ θέλω οἱ ἄνθρωποι νὰ συναισθάνωνται τὴν ἀξίαν των. Ἀλλὰ μήπως ἡ εὐγενὴς ὑπερηφάνεια, ἡ βασιζομένη ἐπὶ τῆς συνειδήσεως τῆς ἰδίας ἀξίας, ἀποκλείει τὸν σεβασμὸν τῆς ἀξίας τῶν ἄλλων;

— Βεβαίως ὄχι, παρετήρησεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, στυρῶν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ σφαιροειδοῦς ὄγκου

τῆς κοιλίας του καὶ περιστρέφων τοὺς ἀντίχειράς του ἔνθεν κακεῖθεν.

— Μοῦ φαίνεται, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰταλὸς, ὅτι εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν εὑρέθημεν ὁ εἷς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, ἂν εἶχεν ἴχνος καρδίας, μοῦ ὤφειλεν, ἂν ὄχι τι ἄλλο, τὴν κοινὴν τοὐλάχιστον ἐκείνην εὐγένειαν, τὴν ὁποίαν δεικνύουν πρὸς ἀλλήλους καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι ἄνθρωποι. Διότι τέλος πάντων αὐτὸς μοῦ χρεωστεῖ χάριν ἢ ἐγὼ εἰς αὐτὸν; Αὐτὸς ὑπηρέτησεν ἐμὲ ἢ αὐτὸν ἐγώ; Βλέπω μίαν ἅμαξαν ἀνατετραμμένην· τρέχω νὰ δώσω βοήθειαν, καὶ... —Ἀλλὰ, τόρα τὸ συλλογίζομαι, ἴσως ἦτον ἀδιακρισία ἐκ μέρους μου. Βεβαίως, ἀναντιρρήτως. Τί ἀνόητος ἦμην νὰ μὴ τὸ ἴδω ἀπὸ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ κτήνους! Εἶχε δίκαιον· τί ἤθελα ἐγὼ ν' ἀναμιχθῶ εἰς τὸ πάθι τῆς κυρίας, νὰ τὸ ἐπιδέσω, καὶ νὰ κάμω ὅ,τι ἔκαμα, πρὶν ζητήσω τὴν ἄδειαν αὐτοῦ τοῦ ἄγγλου μεγιστᾶνος; Ὅταν τὸν ἰδῆτε, ζητήσατέ του, σᾶς παρακαλῶ, συγγνώμην ἐκ μέρους μου, καὶ βεβαιώσατέ τον ὅτι δὲν θ' ἁμαρτήσω πλέον. Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ, ἂν τὸ κάμω. Ὅλαι αἱ ἀγγλίδες εὐγενεῖς ἠμποροῦν τοῦ λοιποῦ νὰ σπάσουν τὰ πόδια των, τὰ χέρια των, καὶ αὐτὰ τὰ κεφάλια των ἐν πάσῃ ἀνέσει. Ἐγὼ βεβαίως δὲν θὰ προτείνω εἰς αὐτοὺς τὴν ὑπηρεσίαν μου.

Εἴδετε ποτέ σας ἐπιτήδειον ἁλιέα κρατοῦντα χονδρὸν ἀττακέα ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς ὁρμιᾶς του; τὸν εἴδετε ἀφίνοντα ἐλεύθερον τὸν ἰχθὺν νὰ τρέχῃ ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει τὸ μῆκος τοῦ θώμιγκος, χωρὶς διόλου νὰ τὸν ταράττῃ; νὰ κλίνῃ τοὐναντίον πρὸς αὐτὸν καὶ ὁρμιὰν καὶ κάλαμον, καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ οὕτω τὴν ἄγραν του εἰς ἐξάντλησιν ὅλων αὐτῆς τῶν δυνάμεων; νὰ ἀναμένῃ δὲ τέλος τὴν παντελῆ τοῦ ἰχθύος ἐξάντλησιν καὶ διὰ βιαίας αἰφνιδίου ὁλκῆς νὰ τὸν ῥίπτῃ τέλος σπαίροντα ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ; Ὅμοια μηχανώμενος καὶ ὁ ἐπιδέξιος ἰατρὸς, ἀφῆκε τὸν νέον του φίλον νὰ τελειώσῃ τὸν φιλιππικόν του, χωρὶς παντάπασι νὰ τὸν διακόψῃ, καὶ παρεμόνευε τὴν πρόσφορον στιγμὴν, ὅπως ἀνελκύσῃ αὐτὸν κατηυνασμένον καὶ ἀβρανῆ.

— Ἀλλὰ ἡ νέα; εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ὠφελούμενος ἐκ τῆς πρώτης διακοπῆς. Δὲν ὁμιλεῖτε περὶ τῆς νέας. Σᾶς ἐφέρθη καὶ αὐτὴ κακά;

— Ὦ, διόλου, ἡ ταλαίπωρος κόρη, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος διὰ φωνῆς πραϋνθείσης ἀμέσως. Ἐφάνη τοὐναντίον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εὐγνώμων καὶ προσηνεστάτη.

— Καὶ λοιπὸν, ἀνέκραξεν ὁ βραχύσωμος ἄγγλος, ἐπιτιθέμενος ἐκ τοῦ συστάδην κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, θὰ τιμωρήσετε τὴν ἀθῴαν κόρην διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρός της;

Ὁ Ἀντώνιος ἐσιώπησε.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ ἄγγλος, ἐννοῶ τὴν σιωπήν σας. Τὸ ζήτημα τόρα εἶνε δι' ἐμέ: Τίς θὰ θεραπεύσῃ τὴν μὶς Δάϐεν; Σεῖς δὲν θέλετε καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι.

— Δὲν ἐχάθησαν οἱ ἰατροὶ, ὑπέλαϐεν ὁ Ἀντώνιος, βεβιασμένος μειδιῶν. Εἶνε εἷς εἰς τὴν Βεντιμίλιαν καὶ ἄλλος εἰς τὸ Σὰν-Ῥέμο. Ἔδωκα ἤδη εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰς διευθύνσεις των.

— Μεγάλη ἐκ μέρους σας εὐγένεια· ἀλλ' ἠξεύρετε πολὺ καλὰ, ὅτι δὲν κάμνει οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος. Μάλιστα· κυττάζετέ με ὅσον θέλετε. Γνωρίζετε κάλλιστα ὅτι τὸ πάθημα τῆς μὶς Δάϐεν ἀπαιτεῖ δεξιότητα, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει κανεὶς τῶν δύο αὐτῶν κυρίων, καὶ προσοχὴν διαρκῆ, τὴν ὁποίαν μόνον ἄνθρωπος κατοικῶν ἐδῶ δύναται νὰ δώσῃ. Τόρα λοιπὸν, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρὸς, τί θὰ ἐλέγετε, ἂν ἡ ἀθῴα αὐτὴ κόρη, ἡ τόσον καλὴ καὶ τόσον ἀξιαγάπητος ἐγίνετο χωλὴ δι' ὅλην της τὴν ζωὴν, καὶ τοῦτο διότι τὴς ἔλειψεν ἡ προσήκουσα θεραπεία;

— Θεὸς φυλάξῃ! ἀνέκραξε ζωηρῶς ὁ Ἀντώνιος.

— Ἐλάτε, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, εἰπέτε μίαν λέξιν, καὶ ἀπαλλάξατε κ' ἐμὲ, τὸν παλαιόν σας φίλον, ἀπὸ τὴν ἀμηχανίαν.

— Ποίαν ἀμηχανίαν; ἠρώτησεν ἔκπληκτος ὁ Ἰταλὸς, μὴ ἀναμένων τοιαύτην αἴτησιν.

— Ἐννοεῖτε, εἶπεν ὁ ἄγγλος, ὅτι ὅσας ὑποχρεώσεις καὶ ἂν ἔχω εἰς τὴν Νίκαιαν,—καὶ εἶνε πολλαὶ καὶ σπουδαῖαι,—δὲν ἠμπορῶ τέλος πάντων νὰ ἐγκαταλείψω τὸν πατέρα καὶ τὴν κόρην ἐνώπιον τοιούτου διλήμματος, ἐπὶ ξένης γῆς.

— Πρέπει ἄρα γε νὰ ὑποθέσω ὅτι ἔρχεσθε ἐκ μέρους τοῦ Σὶρ Ἰωάννου;

— Φυσικά.

— Καὶ ὅτι ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπιθυμεῖ . . .

— Ἐπιθυμεῖ; Θὰ ἦτον εὐτυχὴς, ἀγαπητέ μου, εὐτυχὴς νὰ σᾶς δεχθῇ ἄνευ ὅρων. Θὰ ἦσθε ἀπόλυτος μονάρχης εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀσθενοῦς.

— Ἔστω, ἂς γείνῃ! εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, νικηθείς. Θὰ ἐπιστρέψω πρὸς θεραπείαν τῆς θυγατρός του. Ἀλλὰ βεβαιωθῆτε, ὅτι ἂν τὸ κάμνω, τὸ κάμνω χάριν ὑμῶν καὶ τῆς ταλαιπώρου νεάνιδος.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἐκ βάθους ψυχῆς· εἶσθε εὐγενὴς καρδίᾳ καὶ ἀξίζετε δώδεκα ὡς τὸν Σὶρ Ἰωάννην. Εὐχαριστῶ καὶ πάλιν, ἐπανέλαϐε σφίγγων ἐγκαρδίως τὰς δύο χεῖρας τοῦ Ἀντωνίου.

Ὁ Ἰταλὸς ἐφόρεσε τὸν πῖλόν του, τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον κωνικὸν πῖλον, ὅστις εἶχε τοσοῦτον τρομάξει τὸν Σὶρ Ἰωάννην κατὰ τὴν πρώτην αὐτῶν συνάντησιν, καὶ οἱ δύο συνάδελφοι, ἐγγὺς ἀλλήλων βαδίζοντες, κατηυθύνθησαν πρὸς τὸ πανδοχεῖον τῆς *Κεραμίδος*. Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἀπέρυγε νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ ὅτι δὲν ὑπῆρχε πρόθεσις προσβολῆς ἐκ μέρους τοῦ Ἀντωνίου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἔπρεπε ν' ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον καὶ ἀπαραίτητον τῆς διαπραγματεύσεως ὅρον. Ἐννόει κάλλιστα ὁ ἄγγλος, ὅτι ἀπέναντι τῆς εὐγενοῦς καὶ εὐερεθίστου φύσεως τοῦ Ἀντωνίου οἱοσδήποτε περὶ τούτου λόγος ἤθελεν ἐπιφέρει ἀμέσως τὴν ἀποτυχίαν.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης περιεπάτει κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἀμηχανῶν καὶ στενοχωρούμενος, ἐξερχόμενος ἐνίοτε εἰς τὸν ἐξώστην, καὶ θεωρῶν πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς Βορδιγέρας. Αἴφνης ἀνεκάλυψε τοὺς δύο ἰατροὺς, καταϐαίνοντας τὸν λόφον. Ἡ θέα δὲ αὕτη, ἀντὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, προυκάλεσεν ἀμέσως παράδοξον διαστολὴν τῶν φωθώνων του, ὡς ἂν πᾶσαι συνάμα αἱ πορτοκαλέαι καὶ λεμονέαι τοῦ κήπου εἶχον ἀναδώσει δυσώδη ἀποφοράν.

Ἐν τούτοις, ὅτε οἱ κύριοι ἐκεῖνοι εἰσῆλθον, ἡ παροδικὴ αὕτη δυσαρέσκεια εἶχε παρέλθει, καὶ ὁ βαρωνέτος ὑπεδέχθη αὐτοὺς μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. Ἔσχε μάλιστα τὴν συγκατάϐασιν ν' ἀποτείνῃ εὐγενεῖς τινας, ἀλλὰ μεμετρημένους λόγους πρὸς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον, ἐκφράζοντας τὴν λύπην του διὰ τὴν γενομένην παρεννόησιν, πρὸς οὓς ἐκεῖνος ἀπήντησε δι' ὁμοίας μὲν, ἀλλ' εὐπρεπεστέρας πάντως δηλώσεως. Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, οὗτινος τὴν ἀγωνίαν, καθ' ὅλα ταῦτα, ἐμαρτύρουν αἱ ἐπανειλημμέναι κατὰ τῆς ταμϐακοθήκης του ἔροδοι, ἀνέπνευσε τέλος ἐλευθέρως μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν:

— Καλὰ ἐξεμπέρδευσα!

— Τόρα, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἰατρὸν Ὑόρκε, δὲν μοῦ μένει ἄλλο ἢ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καὶ νὰ σᾶς ἀποδώσω τὴν ἐλευθερίαν σας, παρακαλῶν συνάμα νὰ μὲ συγχωρήσετε ὅτι κατεχράσθην τόσον τὸν πολύτιμον καιρόν σας. Θέλετε νὰ διατάξω νὰ ζεύξουν;

Ἡ ταχύτης μεθ' ἧς ἡ πρότασις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ, κατέδειξε πόσον εὔκαιρος ἦτο.

— Τότε, κύριοι, ἐξηκολούθησεν ὁ βαρωνέτος, θὰ σᾶς ἀφήσω πρὸς στιγμὴν νὰ τὰ εἰπῆτε. Ἐγὼ δὲ θὰ ὡρεληθῶ ἀπὸ τὴν εὐκαιρίαν νά γράψω μερικὰ γράμματα διὰ τὴν Νίκαιαν.

Καὶ χαίρων ὅτι εὗρε λόγον νὰ ἐκφύγῃ, κατέλιπε ταχέως τὸ δωμάτιον.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐχρησιμοποίησε κάλλιστα τὸν χρόνον, ὅστις ἐδαπανήθη πρὸς ἀνεύρεσιν ἵππων, καὶ ἔγραψε πολλὰς ἐπιστολάς. Πρῶτον πρὸς τὸν υἱόν του, εἰς τὸ ἐν Λονδίνῳ μέγαρον αὐτοῦ, εἶτα πρὸς τὸν ἐν Λονδίνῳ πλουσιώτατον του, καὶ κατόπιν πρὸς τὸν ἐν τῇ ἐξοχῇ ἐπιστάτην του—παραγγέλλων καὶ εἰς τοὺς τρεῖς νὰ τῷ στείλωσιν εἰς Βορδιγέραν τὰς ἐπιστολὰς καὶ τὰς ἐφημερίδας του. Εἰς τὰ γράμματά του ταῦτα προσέθηκε κατάλογον μακρὸν πραγμάτων, ὧν παρήγγελλε τὴν ταχεῖαν ἀποστολὴν εἰς τὸν ἐν Νικαίᾳ ταχυδρόμον του. Πλὴν δὲ τούτων ἔλαϐεν ὁ Γιάννης καὶ μακρὸν ὁρμαθὸν προφορικῶν παραγγελιῶν, πάντα δὲ ταῦτα, ἐπιστολαὶ, κατάλογοι, παραγγελίαι, ἐνέφαινον ὅτι ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχεν ἀποφασίσει νὰ παραμείνῃ ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ δυσαρέστῳ ἐκείνῃ πολίχνῃ. Ὁ βαρωνέτος εἶχεν ἐννοήσει τέλος πάντων ὅτι ἔπρεπε νὰ κάμῃ ὑπομονήν, καὶ εἶχεν ὑποταχθῆ εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν περιστάσεων. Οὐχ ἧττον ὅμως ἡ προσβληθεῖσα φιλοτιμία του δὲν εἶχεν ἐντελῶς ἐξιλεωθῆ, καὶ ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του παρέμενε πάντοτε ἡ κατὰ τοῦ Ἰταλοῦ ὀργή.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπέμεινε νὰ συνοδεύσῃ τὸν ἰατρὸν Ὑόρκε μέχρι τῆς ἁμάξης, καὶ νὰ ἐξετάσῃ ἰδίοις ὄμμασιν ἂν ἦσαν πάντα ἐν τάξει. Τὴν πρόφασιν δὲ ταύτην μετεχειρίσθη, ἵν' ἀφήσῃ ἐπὶ τοῦ καθίσματος τῆς ἁμάξης, πλησίον τοῦ ἰατροῦ, χαρτίον τι συνεπτυγμένον, ὅπερ ἐκεῖνος προσεποιήθη ὅτι δὲν παρετήρησε. Μόλις ὅμως ἐκλείσθη ἡ θυρὶς ὑπὸ τοῦ βαρωνέτου, καὶ ὁ ἄγγλος ἰατρὸς ἔσπευσε ν' ἀνοίξῃ καὶ παρατηρήσῃ προσεκτικῶς τὸ χαρτίον, ὅπερ καὶ ἀπέθηκε, λίαν εὐχαριστημένος, ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ του. Μετὰ τοῦτο δὲ, κατάκοπος τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, ἐξεπλώθη ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς ἐπὶ τοῦ καθίσματος τῆς ἁμάξης, καὶ ἀφοῦ ἀνέκραξεν ἔτι ἄπαξ: «Ποῦ ἔμπλεξα!» ἀπεκοιμήθη τοσοῦτον βαθέως, ὥστ' ἐξύπνησεν ἐν Νικαίᾳ, πρὸ τῆς θύρας του.

ΣΓ'

Μικραὶ ἐνασχολήσεις.

— Ἔχω χίλια πράγματα νὰ σᾶς ἐρωτήσω, εἶπεν ἡ Λουΐα, ὅτε τὴν ἐπαύριον πρωΐαν ἐφάνη ὁ Ἀντώνιος.

— Ἀλήθεια; ἠρώτησε φαιδρῶς ὁ Ἰταλός. Λαμπρὰ, εἶμαι ἕτοιμος. Πρὶν βαρυνθῶ ἐγὼ ν' ἀπαντῶ θὰ βαρυνθῆτε σεῖς νὰ ἐρωτᾶτε. Ἀλλὰ μοῦ λέγετε πρὸ παντὸς ἄλλου πῶς εἴσθε, καὶ μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ ἐξετάσω τὸν σφυγμόν σας;

Περατωθείσης δ' εὐχαρίστως τῆς ἰατρικῆς ἐξετάσεως,

— Τόρα, εἶπεν ἡ Λουΐα, θὰ σᾶς εἴπω ἐν πρώτοις ὅτι ἔχω σκοπὸν νὰ δώσω μερικὰ χρήματα εἰς τὸν Πρόσπερον. Πόσα νὰ τοῦ στείλω;

— Ἂς ἰδῶμεν, εἶπε σκεπτόμενος ὁ Ἀντώνιος. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Πρόσπερος μένει ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας, τὸ ὁποῖον εἶνε πιθανώτατον. Δεκαπέντε ἡμέραι, πρὸς τριάκοντα σολδία τὴν ἡμέραν, τὰ ὁποῖα συνήθως λαμϐάνει, κάμνουν εἴκοσι δύο φράγκα καὶ πενῆντα λεπτά· ἂν τοῦ στείλετε εἰκοσιπέντε φράγκα, θὰ ἔχῃ καὶ νὰ πρυμνηθευθῇ κάπως καλλιτέραν τροφὴν κατὰ τὴν ἀνάῤῥωσίν του.

Ἡ Λουΐα παρεκάλεσε τὴν Χούτσινς νὰ τῇ φέρῃ τὸ βαλάντιόν της.

Ἂς παρατηρήσωμεν ἐράπαξ, ὅτι ἡ Χούτσινς παρίστατο πάντοτε εἰς τὰς ἐπισκέψεις τοῦ ἰατροῦ, ἐργαζομένη παρὰ τῇ νεαρᾷ κυρίᾳ της, ἢ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς δωματίῳ ἀπέναντι τῆς πάντοτε ἀνοικτῆς θύρας.

Ἡ Λουΐα ἔδωκε χρήματα εἰς τὸν ἰατρόν.

— Πενῆντα φράγκα! εἶπεν οὗτος· εἶνε τὸ διπλὸν ἀφ' ὅτι σᾶς ἐσυμβούλευσα.

— Τὰ ἄλλα εἰκοσιπέντε, παρετήρησεν ἡ Λουκία, εἶνε διὰ τὰ ἰατρικά.

— Ὁ Πρόσπερος δὲν ἔχει νὰ πληρώσῃ οὔτε οὔτε ἰατρὸν οὔτε ἰατρικά. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἰατρὸς τοῦ δήμου καὶ ὁ δῆμος μὲ πληρώνει διὰ νὰ θεραπεύω τοὺς ἀπόρους.

— Καὶ τὰ ἰατρικὰ ποῖος τὰ δίδει;

— Ἐγώ. Ἔχω πολλά, τὰ ὁποῖα δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ ξεκάμω. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή, ὅταν βοηθῇ τις τοὺς πτωχούς. Δῶρον μεγαλείτερον τοῦ ἀναγκαίου ἐρυθριχώνει τὴν ὀκνηρίαν καὶ κάμνει περισσότερον κακὸν παρὰ καλόν.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς λέγει πάντοτε καὶ ὁ πατέρας. Δὲν ἐπιμένω, ἰατρέ, αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς τὴν ἰδέαν μου, ἀρκεῖ νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε νὰ μὲ εἰδοποιήσετε, ἂν ὁ Πρόσπερος λάβῃ ἀνάγκην μεγαλειτέρου ποσοῦ, ἢ ἂν γνωρίζετε ἄλλους, οἱ ὁποῖοι νὰ ἔχουν ἀνάγκην.

— Δὲν ἠξεύρω τῇ ἀληθείᾳ, ἂν πρέπει νὰ σᾶς δώσω τοιαύτην ὑπόσχεσιν, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος μετὰ μειδιάματος ἑρμηνεύοντος ἄλλως τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων του· ἂν ἐπιμείνετε, καθὼς λέγετε, εἰς τὴν ἰδέαν σας, φοβοῦμαι μήπως οἱ πτωχοὶ ἀλλ' ἀνεξάρτητοι χωρικοί μας διαφθαροῦν πολὺ γρήγορα. Ἐτελειώσατε τὰς ἐρωτήσεις σας;

— Μόλις ἤρχισα. Εἰπέτε μου τώρα, διατί ἐφέρατε χθὲς ἐκεῖνον τὸν ἄνοστον ἄγγλον ἰατρόν;

— Ἄνοστον; διατί; ἠρώτησεν ὁ Ἀντώνιος ἐκπεπληγμένος.

— Διότι εἶνε τόσον γλυκύς, τόσον περιποιητικός. Συχαίνομαι τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ὁμιλοῦν τόσον γλυκά. Δὲν θέλω ἄλλον ἰατρὸν ἀπὸ σᾶς· κ' ἔπομένως δὲν πρέπει νὰ μοῦ φέρετε κανένα.

— Ὀρείλω λοιπόν, καθὼς φαίνεται, αὐτὴν τὴν προτίμησιν εἰς τοὺς τρόπους μου τοὺς ὄχι τόσον περιποιητικούς. Μὴ φοβῆσθε· ὁ ἄγγλος ἰατρὸς εἶνε αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τὴν Νίκαιαν.

— Κ' ἐλπίζω νὰ μείνῃ ἐκεῖ. Ἀλλὰ διατί ἦλθεν; ἐπέμεινεν ἐρωτῶσα ἡ Λουκία.

— Ἦλθε, διότι ἐγὼ τὸν παρεκάλεσα, καθὼς σᾶς εἶπα. Ἐπέρασε νὰ μὲ ἰδῇ κατὰ τύχην, ἐπιστρέφων εἰς τὴν Νίκαιαν, κ' ἐχάρην πολὺ ὅτι ἠδυνάμην νὰ ζητήσω τὴν γνώμην του περὶ τοῦ ποδός σας. Ἐπειδὴ δὲ, φυσικῶς, ἔπρεπε νὰ τὸν ἐξετάσῃ, σᾶς τὸν ἔφερα. Ἐκτὸς τοῦ κύρους τῆς γνώμης του, ἐσκέφθην ὅτι, ἂν ἐσυμφώνει μὲ τὰς ἰδέας μου, καθὼς ἤλπιζα, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἤθελεν ἀποδώσει εἰς αὐτὰ περισσοτέραν σπουδαιότητα.

— Διατί; ἠρώτησεν ἡ Λουκία, ἐπιμένουσα ὡς παιδίον.

— Δὲν νομίζετε, ὡς νομίζω κ' ἐγώ, πολὺ φυσικὸν νὰ ἐμπνέῃ εἰς ἕνα ἄγγλον περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην ἰατρὸς ἄγγλος ἢ ἰατρὸς ξένος;

— Ὁ πατέρας λοιπὸν δὲν ἦτο σύμφωνος μαζύ σας;

— Δὲν εἶπα τοῦτο. Ἀλλ' ὅπως δήποτε δὲν ἦτο δυνατὸν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μὴ ὢν ἰατρός, νὰ θεωρήσῃ μερικὰ πράγματα ὅπως ἐγώ.

— Καὶ ποῖα ἦσαν αὐτά, σᾶς παρακαλῶ; ἐξηκολούθησεν ἐπιμένουσα ἡ Λουκία.

— Ἀλλὰ σεῖς, βλέπω, μὲ ὑποβάλλετε εἰς σωστὴν ἀνάκρισιν; εἶπεν ὁ ἰατρὸς γελῶν.

— Βέβαια, ὑπέλαβε σοβαρῶς ἡ Λουκία· ἀλλ' ὄχι ἐξ ἁπλῆς περιεργείας, ὅπως σεῖς, εἶμαι βεβαία, νομίζετε. Δὲν ἠξεύρω πῶς, ἀλλ' ὑποπτεύω, ὅτι μεταξὺ ὑμῶν καὶ τοῦ πατρός μου ὑπῆρξεν ὡς πρὸς ἐμὲ μικρά τις παρεννόησις, καὶ ἐπιθυμῶ — προσέθηκεν ἀτενίζουσα ἐπὶ τὸν ἰατρὸν — νὰ μάθω ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα, διὰ νὰ ἐνεργήσω ὥστε νὰ ἐκλείψῃ πᾶν ἴχνος της.

— Εἶσθε πολὺ καλή, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει πλέον ἀφορμὴ πρὸς μεσιτείαν. Χάρις εἰς τὸν *ἄνοστον* ἐκεῖνον ἄγγλον ἰατρόν, εἶπε μειδιῶν ὁ Ἀντώνιος, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἠναγκάσθη ν' ἀναγνωρίσῃ ὅτι εἶνε ἀπαραίτητον νὰ διαμείνῃ εἰς τὴν πτωχικὴν αὐτὴν οἰκίαν περισσότερον παρ' ὅσον ἐνόμιζεν ἢ ἐπεθύμει. Ἰδοὺ τὸ πρᾶγμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν εὑρέθα σύμφωνοι.

— Ὦ! δι' αὐτὸ ὁ πατέρας ἦτο τόσον σιωπηλὸς καὶ τόσον σκεπτικὸς χθὲς τὸ βράδυ. Θὰ ἠμπορέσωμεν ν' ἀναχωρήσωμεν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ μηνός;

— Ὄχι, φοβοῦμαι.

— Τί δυσάρεστον! ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία.

— Τί δυσάρεστον νὰ ἀφήσετε τὴν Ἰταλίαν;

— Τόσον βιάζεσθε ν' ἀφήσετε τὴν Ἰταλίαν;

— Διόλου· συλλογίζομαι μόνον τὸν πατέρα. Θὰ ἠμπορέσωμεν τοὐλάχιστον μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ σήμερον;

— Μετὰ ἕνα μῆνα, ναί, τὸ πιστεύω· ἢ περίπου.

— Τί πολὺ θὰ εἶνε διὰ τὸν πατέρα! Ἠλήτησε τόσον πολὺ ἐδῶ! Δὲν ἔχει οὐδ' ἓν ἄλογον νὰ ἱππεύῃ, ἐνῷ ἦτο συνειθισμένος νὰ ἱππεύῃ κάθε πρωΐ. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐνοικιάσωμεν κανὲν ἄλογον ἐδῶ πλησίον;

— Ἀδύνατον.

— Ὦ! αὐτὸ εἶνε πολὺ δυσάρεστον! ἀνεφώνησε καὶ πάλιν ἡ Λουκία. Καὶ πότε θὰ ἠμπορέσω νὰ σηκωθῶ;

— Λυποῦμαι ὅτι δὲν ἠμπορῶ ν' ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησίν σας. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ φαντασθῆτε πρὸς στιγμὴν, ὅτι δὲν ἔχετε καθόλου πόδα; εἶπε σοβαρῶς ὁ Ἀντώνιος.

Ἡ Λουκία ἠσθάνθη πολλὴν διάθεσιν νὰ γελάσῃ. Ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἰατρόν, ὅτι οἱ λόγοι του ἦσαν μυσαροί, καὶ ὅτι οὐδέποτε εἶχεν ἴδει τόσον κακὸν ἰατρόν.

— Σᾶς βεβαιῶ, εἶπεν ὁ Ἰταλὸς ἀπαντῶν εἰς τὴν παιδικὴν ἐκείνην ἀγανάκτησιν, ὅτι δὲν θὰ σᾶς κρατήσω εἰς τὴν κλίνην οὐδὲ μίαν ὥραν περισσότερον παρ' ὅσον εἶνε ἀπαραίτητον.

— Εὐχαριστῶ κατὰ πολλά, εἶπεν ἡ Λουκία μετά τινος δυσθυμίας.

Ὁ ἰατρὸς ἔμεινε σιγῶν.

— Ἠξεύρετε, ἰατρέ, ἐξηκολούθησεν ἡ Λουκία μετά τινα στιγμὴν, ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ σηκωθῶ, διὰ νὰ ἴδω καὶ πάλιν τὸν χαριτωμένον ἐκεῖνον λόφον, τὸν ὁποῖον εἴχαμεν δεξιᾷ μας, ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνετράπη ἡ ἅμαξα; Ἤθελα νὰ τὸν ἴδω μὲ ὅλην μου τὴν ἡσυχίαν.

— Ἐννοεῖτε τὸ ἀκρωτήριον τῆς Βορδιγέρας; εἶπεν ὁ Ἀντώνιος.

— Ναί, ὑποθέτω. Ἤμην σχεδὸν κοιμισμένη, ὅταν μ' ἐξύπνησεν ὁ πατέρας, ὅστις ἐφώναζε τὸν ἁμαξηλάτην· καὶ ὅταν ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδα κάτι τι τόσον πράσινον, τόσον δροσερόν, τόσον εὔμορφον! Μίαν στιγμὴν τὸ εἶδα, ἀλλ' ἦτο τόσον ὡραῖον τὸ θέαμα, ὥστε ἡ ἀνάμνησίς του εἶνε πάντοτε ἐμπρός μου ὡς μαγικὴ τις ὀπτασία.

— Μὴν ἀφίνετε τὴν φαντασίαν σας τόσον ἐλευθέραν, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός, διὰ νὰ μὴ σᾶς φανῇ κατόπιν ἡ πραγματικότης πολὺ πτωχή.

— Πῶς, δηλαδή;

— Διότι ἡ πραγματικότης, ὅσον ὡραία καὶ ἂν ἦνε, σπανίως ἐκπληροῖ τὰς ὑποσχέσεις τῆς φαντασίας.

— Δὲν ἠξεύρω ποῖα θέλγητρα ἔχουν αἱ ὑποσχέσεις τῆς φαντασίας, ἀλλ' ἠξεύρω μόνον ὅτι ἡ πραγματικότης εἶνε πολλάκις πολὺ δυσάρεστος.

— Ὅταν, παραδείγματος χάριν, εἶνε τις ἀναγκασμένος νὰ μένῃ εἰς τὴν κλίνην του; εἶπε πονηρῶς ὁ ἰατρός.

— Ἀκριβῶς. Ἀλλ' εἰπέτε μου, σᾶς παρακαλῶ, ἐνόμισα ὅτι εἶδα, ἢ εἶνε πραγματικῶς φοίνικες ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Βορδιγέρας;

— Τοὺς εἴδατε πραγματικῶς. Ἡ Βορδιγέρα εἶνε διάσημος διὰ τοὺς φοίνικάς της.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Λουκία ἐραίνετο ἐξαντλήσασα ὅλον τῶν ἐρωτήσεών της τὸν ὁρμαθόν, ὁ Ἀντώνιος ἡτοιμάσθη ν' ἀναχωρήσῃ, ὅτε τὸν ἐκράτησεν ἐκείνη πάλιν, λέγουσα.

— Μίαν λέξιν ἀκόμη καὶ σᾶς ἀφίνω νὰ φύγετε. Πρόκειται περὶ τῆς Σπεράντσας, τὴν ὁποίαν συμπαθῶ πολύ· ἐνίοτε φαίνεται πολὺ δυστυχής. Ἠξεύρετε τί ἔχει;

— Ἔχει καὶ αὐτὴ τὰς λύπας της, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ἡ ἱστορία της εἶνε πολὺ ἁπλῆ καὶ συγκινητική, θὰ χάσῃ ὅμως πολύ, ἂν σᾶς τὴν διηγηθῶ ἐγώ. Χαίρω πολύ, ὅτι συμπαθεῖτε αὐτὴν τὴν κόρην. Ἔχει πολλὴν φυσικὴν εὐγένειαν ἡ ψυχή της. Μὴ περιφρονήσετε τὴν οἰκειότητά της, καὶ προσπαθήσετε νὰ κερδήσετε τὴν ἐμπιστοσύνη της. Ὁ ἠθικὸς κόσμος σπανίως εἶνε δίκαιος, ὅπως καὶ ὁ φυσικὸς κόσμος. Ἀρκεῖ μόνον νὰ κύψωμεν ὀλίγον, διὰ νὰ εὕρωμεν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ταπεινότερα κοινωνικὰ στρώματα πράγματα ἄξια τῶν συμπαθειῶν μας.

Ὁ ἰατρὸς παρετήρησεν αὐχὶ ἄνευ ἐκπλήξεώς τινος, ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ μὶς Δάβεν δὲν παρεπονέθη πλέον ὅτι ἔμενε κλινήρης οὐδ' ὡμίλησε περὶ τῆς ἐγέρσεώς της.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Λουκία ἔλαβε τὴν ἄδειαν ν' ἀναγνώσῃ ὀλίγον, καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος τῇ ἔφερεν ἕνα νόμον τοῦ Σκίππρ καὶ τοὺς Μελλονύμφους τοῦ Μαντζόνη. Μετὰ δύο ἡμέρας, τῇ ἐπετράπη νὰ κάθηται ἐπὶ τῆς κλίνης της· κατὰ τὰς ὁδηγίας δὲ τοῦ ἰατροῦ μετηνέχθη αὐτὴ ἐγγὺς τοῦ παραθύρου, ὅθεν ἀνεπτύσσετο μεγαλοπρεπεστάτη ἡ θέα τῆς Μεσογείου.

— Ἐκατοικήσατε ποτὲ εἰς παραθαλάσσιον; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός.

— Ποτέ. Ὅταν μ' ἔστειλαν εἰς τὰ λουτρὰ τοῦ Βράϊτον, οἱ ἰατροὶ ἀπηγόρευσαν νὰ μείνω εἰς παραθαλάσσιον οἴκημα.

— Τόσον τὸ καλλίτερον λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος· ἡ θάλασσά μας θὰ ἔχῃ διὰ σᾶς καὶ τὸ θέλγητρον τοῦ νεοφανοῦς. Εἶνε θέαμα πάντοτε νέον, βιβλίον τὸ ὁποῖον οὐδέποτε κουράζει. Θὰ ἦνε διὰ σᾶς διαρκὴς ἀσχολία καὶ ἀντικείμενον ἐκπλήξεως πάντοτε, νὰ παρακολουθῆτε ὅλας της, τὰς μεταβολὰς, καὶ τὸν πλοῦτον τῶν χρωμάτων της ἀπὸ τοῦ χιονολεύκου μέχρι τοῦ μελανοῦ. Ἔπειτα ἐκτὸς τούτου, θὰ ἔχετε νὰ ἀναδιφήσετε τὰ μυστήρια τῶν μυρίων της θορύβων, ἀπὸ τοῦ ὑποκώφου καὶ ἀσθενοῦς φλοίσβου, ὅστις ὁμοιάζει μὲ γογγυσμὸν ἢ μὲ φίλημα, μέχρι τοῦ βρυχηθμοῦ τῆς τρικυμίας, ἥτις κλονίζει τὴν γῆν. Ὅλοι οἱ ποιηταὶ ἔψαλα τὴν θάλασσαν, ἀλλ' οὐδεὶς τὴν ἔψαλε μεγαλοπρεπέστερον τοῦ προφητάνακτος.

Λαβὼν δ' ἀπὸ τῆς τραπέζης Παλαιὰν Διαθήκην, ἀνέγνω τὰ ἑξῆς ἀπὸ τοῦ ψαλτηρίου:

«Οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐν πλοίοις, οἱ ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς, »αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα Κυρίου καὶ τὰ θαυμάσια »αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ. Εἶπε καὶ ἔστη πνεῦμα κα»ταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς· ἀνα»βαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν καὶ καταβαίνουσιν »ἕως τῶν ἀβύσσων· ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐ»τήκετο· ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ με»θύων, καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη».

— Τίποτε δὲν παραβάλλεται πρὸς τοῦτο μὶς Δάβεν, ὡς πρὸς τὴν ἁπλότητα, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ μεγαλεῖον.

Ἡ Λουκία ἐθεώρει αὐτὸν καὶ τὸν ἤκουεν ὡς οὐδέποτε βεβαίως εἶχε θεωρήσει τινὰ οὐδ' ἀκούσει. Εἶτα εἶπε:

— Παράδοξον! Φαίνεται ὅτι γνωρίζετε λαμπρὰ τὰς Γραφάς.

— Σᾶς ἐκπλήττει τοῦτο;

— Ναί. Ἐνόμιζον ὅτι οἱ καθολικοὶ δὲν ἀνεγίνωσκον ποτὲ τὰς Γραφάς.

— Εἶνε πλάνη κοινὴ μεταξὺ τῶν διαμαρτυρομένων. Ἂν ἐγνωρίζετε τὰς θρησκευτικάς μας τελετὰς, θὰ ἐβλέπετε, ὅτι ἡ Γραφὴ ἀποτελεῖ τὸ μέγιστον μέρος των, καὶ ὅτι ἡ παλαιὰ καὶ ἡ νέα Διαθήκη ἀναγινώσκονται καὶ ψάλλονται καθ' ἑκά-

στην εἰς τὰς ἐκκλησίας μας. Ὅτι ὅμως αἱ Γραφαὶ δὲν εἶνε διαδεδομέναι ὅσον ἔπρεπεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, πρέπει ν' ἀποδοθῇ νομίζω εἰς ἔλειψιν δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐνθαρρύνσεως ἐκ μέρους τοῦ κλήρου. Ἀλλὰ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πεπαιδευμένους, δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι πολλοὶ γνωρίζουσι τὰς Γραφὰς κατὰ βάθος, καὶ ἀναγινώσκουσιν ὄχι μόνον τὴν ἐκκλησιαστικῶς αὐθεντικὴν μετάφρασίν της, ἀλλὰ καὶ ἄλλας μεταφράσεις.

Ἡ Λουκία ὑπῆρξε λίαν εὐγνώμων, καὶ, ὡς ἤλπιζεν ὁ ἰατρὸς, ἀνεγίνωσκε μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως θεωμένη τὴν θάλασσαν. Πολλάκις δὲ μάλιστα περιέγραψεν εἰς αὐτὸν τὰς συγκρούσεις τῶν κυμάτων, ὅσας εἶχε θεωρήσει ἀπὸ τῆς κλίνης της. Ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ θάλασσα καὶ ἀναγνωσις κατέστησαν ἧττον ἐνδιαφέρουσαι, ὁ δὲ Ἀντώνιος, ὅστις ἠγρύπνει μετὰ μητρικῆς οὕτως εἰπεῖν στοργῆς ἐπὶ τῆς ἀσθενοῦς του, συνησθάνθη ὅτι ἔπρεπε νὰ τῆς εὕρῃ νέαν ἄλλην ἐνασχόλησιν. Κατ' ἀρχὰς ἐπρότεινεν εἰς αὐτὴν νὰ τῷ ἀναγινώσκῃ καθ' ἑκάστην ἓν κεφάλαιον τοῦ Μαντζόνη. Μετὰ τοῦτο δὲ ἀνεγίνωσκεν αὐτὸς εἰς ἐκείνην σκηνήν τινα τοῦ Σαίξπηρ, ἵνα τελειοποιήσῃ, ὡς ἔλεγε, τὴν ἀγγλικήν του προφοράν. Αἱ ἀναγνώσεις αὗται προεκάλουν τὸν ἀργυρόπνουν τῆς Λουκίας γέλωτα, ὅστις τοσοῦτον εὐαρέστως ἤχει εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ἀντωνίου, καὶ ὃν τοσοῦτον ἀσμένως συνεμερίζετο, μολονότι ἀφορμή του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦτο ἡ οὐχὶ τοσοῦτον ἄψογος ἀγγλικὴ προφορὰ τοῦ ἰταλοῦ ἰατροῦ.

(Ἕπεται συνέχεια)

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΟΔΩΝ

Αὐστραλία.

Καλὸν πρᾶγμα εἶνε τὸ νὰ ἔχῃ ἔθνος τι ἀποικίας, ἀλλὰ πολὺ κάλλιον βεβαίως τὸ νὰ συντελῇ εἰς τὴν γέννησιν νέου τινὸς ἔθνους ἄλλου. Οἱ Ἄγγλοι, φέρ' εἰπεῖν, οἵτινες ἀποκαλοῦσι τοὺς Ἀμερικανοὺς *ἐξαδέλφους*, λέγοντες: «οἱ ἐν Ἀμερικῇ ἐξάδελφοι ἡμῶν», δύνανται ἤδη νὰ λέγωσιν: «οἱ ἐν Αὐστραλίᾳ ἐξάδελφοι ἡμῶν», καὶ θὰ σεμνύνωνται ἐπὶ τῇ προσωνυμίᾳ ταύτῃ ἡμέραν τινά· διότι ἡ Αὐστραλία μετ' οὐ πολὺ θὰ καταπλήξῃ τὴν οἰκουμένην διὰ τῆς τεραστίας ἀναπτύξεώς της κατὰ πάντας συγχρόνως τοὺς κλάδους, καὶ τὸ θέαμα, ὅπερ ἀπὸ ἑκατὸν εἴκοσι πέντε ἤδη ἐτῶν θαυμάζομεν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ὁσονοῦπω θὰ παρασταθῇ ἔτι λαμπρότερον ἐν Αὐστραλίᾳ.

Α΄

Ὁ πρὸ δεκαεξ ἐτῶν ἐπισκεπτόμενος τὴν πόλιν Βρισβάνην, πρωτεύουσαν τῆς ἐν Αὐστραλίᾳ ἐπαρχίας Κουηνσλάνδης, οὐδὲν ἄλλο ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἢ ἕκτασιν ἄδενδρον, ῥᾳγμά τι ἐν ἀπεράντῳ δάσει, ὅπερ αἱ χεῖρες τῶν λευκῶν ἀπέκοψαν. Ἡ γυμνὴ ἐκείνη ἔκτασις εἶνε σήμερον πόλις μεγάλη, ἔχουσα καλὰς ὁδοὺς φωτιζομένας διὰ φωταερίου, οἰκοδομήματα μεγαλοπρεπῆ καὶ . . . ἓξ καθημερινὰς ἐφημερίδας. Οὐδεὶς δὲ ἀγνοεῖ ὅτι τὰ δύο πρώτιστα ἀπαραίτητα πράγματα ἐν Ἀγγλικῇ ἢ Ἀμερικανικῇ ἀποικίᾳ εἶνε ἐφημερὶς καὶ σκεῦος πρὸς βράσιν ὕδατος. Καὶ ὄντως τέσσαρες Ἀγγλοσάξωνες ἅμα καταφθέντες ὅπου δήποτε τῆς γῆς, πρώτιστα πάντων φροντίζουσι νὰ παρασκευάσωσι τέϊον καὶ νὰ ἱδρύσωσι ἡμερήσιον πολιτικὸν ὄργανον. Ὅθεν ἐν μόνῃ τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Κουηνσλάνδης ἥτις μόλις εἶνε τὸ τέταρτον τῆς πεπολιτισμένης Αὐστραλίας, ὑπάρχουσιν ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἐφημερίδες!, ἐν δὲ τῇ μεσημβρινῇ Νέᾳ Οὐαλλίᾳ ἑκατὸν ἕνδεκα, ἐν δὲ τῇ Συδνέῃ μόνῃ δεκατέσσαρες. Καὶ ναὶ μὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ εἶνε ἑβδομαδιαῖα τὰ φύλλα σχεδὸν πάντα, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἱκανῶς ἀποδεικνύουσι τὴν διανοητικὴν δραστηριότητα, ἐξ ἧς εὐκόλως τις εἰκάζει καὶ περὶ τῆς ὑλικῆς δραστηριότητος τοῦ χθεσινοῦ τούτου λαοῦ.

Ἡ πόλις Βρισβάνη εἶν' ἐκτισμένη ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, ὃν ἀναπλέων τις εὐαρέστως βλέπει ἑκατέρωθεν μὲν κοσμουμένας τὰς ὄχθας διὰ καταρύτων λόφων, χυτηρίων, σχοινοποιείων, ἐπαύλεων, μίγματος δασῶν παρθένων, κατοικιῶν κομψῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων, ἐν δὲ τῷ ποταμῷ ἱστιοφόρα τινά, ἀτμόπλοια, μεγάλα πλοῖα ἠγκυροβολημένα, καὶ ἐπὶ τῶν πλοίων ἀνθρώπους μέλανας, λευκούς, κιτρίνους, Ἄγγλους, Ἰθαγενεῖς, Κινέζους, σύμφυρτα παρδαλὸν καὶ ἐν τοῖς πράγμασι καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις. Αἱ κατοικίαι εἶνε κατεσκευασμέναι αἱ μὲν ἐκ κορμῶν δένδρου καὶ σανίδων ἀκόμψως συνηρμοσμένων ὑπὸ τῶν πρώτων κατοίκων, οἵτινες ἐβιάζοντο νὰ παρασκευάσωσιν ὅσον τάχιον ὁποίου δήποτε εἴδους στέγην, αἱ δὲ ἐκ λίθων πελεκητῶν καὶ διὰ μαρμάρων καὶ γλυφῶν κεκοσμημέναι. Παραπλεύρως ἐκκλησίας τινὸς νεοδμήτου ὑπάρχει μάνδρα ζώων, πρὸ τῆς θύρας ἐμπόρου τινὸς τοῦ συρμοῦ σωρὸς κενῶν λευκοσιδήρων κουτίων, φιάλαι συντετριμμέναι, ἐν γένει παντοῖα πράγματα ἄχρηστα, ἀμελῶς ἐρριμμένα, καὶ ὅμοια πρὸς σκωρίας παντοίας ὕλης κατατηχθείσης ὑπὸ τοῦ παμφάγου πυρὸς τῆς ἀποικιακῆς δραστηριότητος. Αἱ ὁδοὶ εἶνε μεσταὶ ἁμαξῶν συρομένων ὑπὸ δύο ἵππων. Τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα βρίθουσι σιδήρου, γεωργικῶν ὀργάνων, ἱππικῶν σκευῶν καὶ ἐν γένει παντὸς ὅ τι δεικνύει τὸ ἐργατικὸν τῶν κατοίκων.

Ἀλλὰ δυστυχῶς, καί τοι ἡ μέθη δὲν εἶνε κοινὴ, ἐν Κουηνσλάνδῃ ὑπάρχουσι πολλοὶ φιλοπόται. Τὰ χρυσωρυχεῖα εἶνε τὸ δυσαρεστότατον πάντων τῶν εἰδῶν τοῦ πλούτου, διότι συντείνουσιν εἰς τὴν ἀνηθικότητα τοῦ λαοῦ. Ὁ εὐκόλως κερδαίνων εὐκόλως καὶ δαπανᾷ, καὶ οἱ ἐργάται συνήθως δαπανῶσι τὰ κέρδη των εἰς τὸ πίνειν. Ἀλλὰ κατὰ καλὴν τύχην τῆς Αὐστραλίας ἀπὸ τινων ἐτῶν σιδηρωρυχεῖα καὶ ἀνθρακωρυχεῖα ἀντικαθιστῶσιν ἤδη τὰ χρυσοφόρα κοιτάσματα· ἀλλ' οἱ ἀρχαῖοι ὅμως ἐργάται τῶν χρυσωρυχείων ἐκληροδότησαν εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν τὴν πρὸς τὸ καπηλεῖον ἀγάπην. Πόθεν δὲ πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν πάντες οἱ κατὰ πᾶσαν γωνίαν τῆς πόλεως πτωχοὶ μὲν ἄνθρωποι φαινόμενοι, καὶ ὅμως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περικλύζοντος αὐτοὺς ὠκεανοῦ τῆς ἐργασίας μόνον ἔργον ἔχοντες τὸ καπνίζειν καὶ τὸ πίνειν; Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶνε ἐκλογεῖς καὶ πολιτευόμενοι, ἡ δὲ ἐκλογικὴ διαφορὰ εἶνε ἤδη ἐν Αὐστραλίᾳ τοσοῦτον μεγάλη ὅσον οὐδέποτε ὑπῆρξεν οὔτε ἐν Ἀγγλίᾳ οὔτε ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις· πρὸς τούτοις δὲ τὰ μέλη τοῦ ἐν Βρισβάνῃ ἐρευόντος κοινοβουλίου τῆς Κουηνσλάνδης εἶνε γνωστὸν ὅτι κλίνουσι τὸν αὐχένα πρὸ τῶν στύλων τούτων τῶν καπηλείων, ἔτι δὲ οὐδεὶς ἀγνοεῖ πόσην ἀξίαν ἀποδίδει εἰς ἑαυτὸ τὸ γένος τοῦτο τῶν κεχηναίων, καὶ ἔπειτα μεθ' ὅλα ταῦτα εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐρωτήσῃ τις πόθεν πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι;

Ἡ Κουηνσλάνδη εἶνε τὸ νέον μέρος τῆς ἐξημερωμένης Αὐστραλίας καὶ τὸ καταφύγιον καὶ ἡ προστασία τῶν πτωχῶν. Ἀνὴρ ἐργαζόμενος εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν πλοίων ἢ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν δύναται νὰ κερδαίνῃ καθ' ἑκάστην ὀκτὼ φράγκα μέχρι δεκαπέντε· παραχωρήσεις γαιῶν γίνονται εὐκολώτατα, ἡ δὲ ἀξία αὐτῶν βραδύτερον θὰ πολλαπλασιασθῇ, διότι χώρα ἔχουσα μεταλλωρυχεῖα ἐξάγοντα μέταλλα πολυτιμότερα καὶ τοῦ χρυσοῦ, γαιάνθρακας, βοσκάς, ξυλικὴν λαμπράν, ἡ τοιαύτη χώρα εἶνε προωρισμένη νὰ καταστραθῇ πλουσιωτάτη. Τὸ πολυτελῶς ζῆν εἶνε λίαν δαπανηρὸν ἐν Κουηνσλάνδῃ, ὡς καὶ ἐν πάσῃ ἀποικίᾳ νέᾳ, τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ζῆν εἶνε εὐωνότατα. Τὸ κάλλιστον κρέας, φέρ' εἰπεῖν, οὐδέποτε τιμᾶται πλέον τῶν τεσσαράκοντα λεπτῶν τὴν λίτραν.

Β΄

Ἐὰν δὲ ἡ Βρισβάνη ἐν μιᾷ δεκαπενταετίᾳ προώδευτε τοσοῦτον γιγαντιαίως, καὶ ἀπὸ χωρίου καλυβῶν ἐν μέσῳ δάσους περιωρισμένου κατέστη πόλις ἔχουσα καὶ κοινοβούλιον, τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς Συδνέης, τῆς πρεσβυτέρας ἀδελφῆς αὐτῆς, τῆς πρωτευούσης τῆς μεσημβρινῆς Νέας Οὐαλλίας, ἥτις ἱδρυθεῖσα τῷ 1787, εἶνε νῦν μία τῶν ἐπισημοτάτων πόλεων τῆς οἰκουμένης; Ὁ λιμὴν αὐτῆς, ἔργον τῆς φύσεως, εἶνε ὁ κάλλιστος πάντων τῶν γνωστῶν λιμένων. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ναὶ μὲν οὔτε εὐρεῖαι φαίνονται οὔτε πολὺ καθαραί, ἀλλὰ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν ἵππων καὶ τῶν ἁμαξῶν, οἵτινες διατρέχουσιν αὐτάς. Τὸ Αὐστραλιακὸν ἔθνος (λέγομεν δὲ περὶ τῶν λευκῶν) εἶνε ἔθνος Κενταύρων, πάντες ἐν Αὐστραλίᾳ ἱππεύουσιν, ὡς ἐν τῇ Μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ, ἄρθονοι δὲ καὶ εὐωνότατοι εἶνε οἱ ἵπποι ὡς καὶ ἡ τροφή. Τὸ πλῆθος λοιπὸν τῶν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ἵππων καθιστᾷ αὐτὰς στενάς. Ἀλλὰ καὶ οἱ κατὰ πρῶτον ἱδρύσαντες τὴν πόλιν ταύτην οὐδέποτε ἤλπιζον ὅτι ἤθρυον πόλιν μέλλουσαν νὰ γείνῃ ποτὲ μεγάλη πρωτεύουσα.

Ἡ χώρα ἔχει λαμπροτάτην πέτραν πρὸς οἰκοδομὴν καὶ λατομεῖα μαρμάρων, ὧν πολλὴ γίνεται χρῆσις. Οἱ τραπεζῖται οἰκοδομοῦσι μέγαρα ἑνὸς ἑκατομμυρίου, τὸ δημαρχεῖον, ἡ μητρόπολις, τὸ χρηματιστήριον, τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ταχυδρομεῖον καὶ τὰ λοιπὰ δημοτικὰ οἰκοδομήματα εἶνε ἄξια τῶν πρώτων πρωτευουσῶν τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ καὶ πᾶς τις φιλοτιμεῖται νὰ οἰκοδομήσῃ κατοικίαν κατὰ τὸ μέτρον τῶν πόρων του.

Ἐκ τῆς ἐπαινετῆς δὲ ταύτης φιλοδοξίας ἐγεννήθησαν πλῆθος Ἑταιριῶν συνεργίας καὶ Ἑταιριῶν πίστεως. Τὰ δὲ προάστεια καὶ τὰ περὶ τὴν Συδνέην ᾠκοδομημένα μέρη εἶνε σχετικῶς ἄπειρα. Αἱ ἑταιρίαι δανείζουσι τὰ πρῶτα κεφάλαια καὶ οἰκοδομοῦσι ταχέως πως καὶ λίαν κακῶς, ὀφείλομεν νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, οἰκίσκους οἵτινες νῦν μὲν εἶνε ἡ χαρὰ καὶ εὐτυχία τοῦ ἐργάτου, βραδύτερον δὲ θὰ γείνωσιν οὐκ εὐκαταφρόνητος περιουσία· διότι καί τοι τὰ ἄθλια ταῦτα οἰκοδομήματα δὲν εἶνε τοσοῦτον στερεά, ὥστε νὰ στεγάσωσι πολλὰς γενεὰς ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅμως εἶν' ᾠκοδομημένα ἐπὶ γηπέδου ἀσημάντου μὲν ἐκτάσεως, ἀλλὰ τὸ ἀσήμαντον τοῦτο γήπεδον μετὰ πεντήκοντα ἔτη θὰ πωληθῇ ἀντὶ ἴσου βάρους χρυσοῦ. Ἤδη διαιροῦσι καὶ ὑποδιαιροῦσι τὴν γῆν ἐπ' ἄπειρον, ἑκάστη δὲ ὑποδιαίρεσις ἔχει καὶ τὴν κυψέλην της περιέχουσαν φιλόπονον οἰκογένειαν. Ἐκ πασῶν δὲ τῶν μελισσῶν τούτων καὶ ἐκ πασῶν τῶν κυψελῶν δὲν πρέπει βεβαίως νὰ περιμένῃ τις πολὺ μέλι. Λέγοντες δὲ μέλι ἐννοοῦμεν τὸ ἄνθος τῆς φιλοκαλίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ὅπερ εὑρίσκει τις ἐν μόναις ταῖς πόλεσι τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν. Ἡ εἰκὼν τῶν Αὐστραλιανῶν ὁμοιάζει πρὸς τὴν τῶν βορείων Ἀμερικανῶν ἀλλ' εἶνε πως ἐκφραστικωτέρα, τὸ δὲ κάλλος τῶν γυναικῶν σχεδὸν εἶνε τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τῶν Ἀμερικανίδων.

Ἡ πίστις ἣν ἔχουσιν οἱ Αὐστραλιανοὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἶνέ τι ἐξαίσιον· εἶνε δὲ αὕτη οὐχὶ ὑψηλόφρων τις καὶ ἀλαζονική, ἣν τὰ γηραιὰ ἔθνη ἀποκτῶσιν ἕνεκα τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτυχιῶν, ἀλλ' ἡ ἀδάμαστος ἐκείνη ἐλπὶς ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας. Κοινῶς λέγεται ὅτι πρέπει νὰ ἴδῃ τις τὸν μὲν Γάλλον ἐν τῷ πολέμῳ, τὸν δὲ Ἱσπανὸν ἐν τῷ ἔρωτι, τὸν δὲ Γερμανὸν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του· καὶ τὸν Ἄγγλον λοιπὸν πρέπει τις νὰ θαυμάσῃ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν πατεῖ ἐπὶ νέας γῆς. Ἀγοράζει ἵππον, λαμβάνει ὁδηγόν τινα καὶ ἀπὸ λειμῶνος εἰς λειμῶνα πορευόμενος συνάγει κτήνη, ἐνταῦθα μὲν ἀγοράζων ταῦρον, ἐκεῖ δέ τινας δαμάλεις, ἀλλαχοῦ πρόβατα καὶ ἐλαύνων τοὺς νεοσυλλέκτους τοὺς τούτους, ἔρχεται εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Πολιτείας παραχωρηθὲν αὐτῷ μέρος. Ἀλλὰ καθ' ὁδὸν ἐκτελεῖ καὶ συναλλαγὰς πωλῶν καὶ ἀ-

γοράζων. Ἅμα δὲ κατασταθεὶς ἐμπήγει πάλους, κατασκευάζει πρόχειρόν τινα καλύβην καὶ εἶνε ἤδη ἀνὴρ κτηματικός, κτηματίας.

Πανταχοῦ δὲ, ἔνθα ὑπάρχουσι καλαὶ βοσκαὶ κατεχόμεναι ὑπὸ φύλων ἀσθενῶν καὶ ἀγρίων, οἱ ἄποικοι ἀποδιώκουσι τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους ἀντικαθιστῶντες αὐτοὺς διὰ ποιμνίων. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δυστυχῶς οὔτε ἀναιμωτὶ γίνεται οὔτε ἄνευ δακρύων· διότι οἱ Ἄγγλοι, ὡς καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν οἱ Ἀμερικανοὶ εἶνε σκληροὶ πρὸς τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς ἐνδεεῖς, περιφρονοῦντες τὴν ἀδυναμίαν ὑπὸ πάσας αὐτῆς τὰς μορφάς. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῶν λόγων ἡμῶν τούτων ἀρκεῖ νὰ ἀντιγράψωμεν ἐνταῦθα ἀπόσπασμα ἐξ ἐφημερίδος ἐκδιδομένης ἐν Συδνεῇ, ἴσα ἴσα περὶ τοῦ πράγματος τούτου πραγματευομένης.

«Δὲν πιστεύομεν, λέγει, νὰ ἐγένετο ἄλλοτέ ποτε χρῆσις ἀπανθρωποτέρου συστήματος κατὰ τῶν ἰθαγενῶν χώρας τινὸς πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ διαφύλαξιν τῶν κτήσεων τῶν ἀποίκων. Ἡ ἡμετέρα ἀρχὴ οὐδὲν ἄλλο γινώσκει ἢ τὴν ἐξόντωσιν καὶ μόνην· οἱ ἀνώτατοι ὑπάλληλοι δίδουσι προσταγάς, ἀλλὰ δὲν παρίστανται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν».

Μετὰ δὲ ταῦτα ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς περιγράφει ὧδέ πως τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως.

«Ἐπιστάτης κτήματός τινος — ἀνάγκη δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι πάντες οἱ παλαιοὶ κάτοικοι γενόμενοι πλούσιοι τραπεζῖται δὲν κατοικοῦσι πλέον ἐν ταῖς γαίαις των, ἀλλ' ἔχουσιν ἐπιστάτας ὡς καὶ ἐν Ἰρλανδίᾳ. — ἔλαβε παρὰ τοῦ κυρίου του ῥητὴν παραγγελίαν εὐθὺς νὰ τρέχῃ εἰς τὴν ἀστυνομίαν καθὼς ἤδη ἰθαγενεῖς ἐπιχειροῦντας νὰ ἔλθωσι πλησίον τοῦ κτήματος. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ ὁ κύριος καὶ ὁ ἐπιστάτης δὲν εἶνε παντάπασιν ὠμότεροι τῶν ἄλλων κατοίκων, ἀλλὰ καὶ οὗτοι σκέπτονται ὡς πάντες, ὅτι δῆλα δὴ ἡ φρόνησις εἶνε μήτηρ τῆς ἀσφαλείας· λοιπὸν ἡμέραν τινὰ ἰδοὺ φυλή τις ἰθαγενῶν ὁδοιποροῦσα διέρχεται πλησίον τοῦ κτήματος. ζῶα δέ τινα ἰδόντα πολλοὺς ἀνθρώπους προσερχομένους ἐτρόμαξαν. Παραχρῆμα ὁ ἐπιστάτης γράφει εἰς τὴν ἀστυνομίαν καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐπεράνη ἀστυνόμος μετ' ἀποσπάσματος κλητήρων ἐφίππων·—«Καλημέρα, Μπράουν, λέγει πρὸς τὸν ἐπιστάτην, τί; ἔχομεν λοιπὸν μαύρους ἀπ' ἐδῶ;» Καὶ εὐθὺς τὴν ἐπιοῦσαν οἱ *θηρευτικοὶ κύνες* τοῦ ἀποσπάσματος ἀπολύονται καὶ περιζώνουσι κύκλῳ δέκα μιλίων περιφέρειαν, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνακαλύψαντες ἴχνος τι ἀκολουθοῦσιν αὐτὸ καὶ μετὰ πολλὰς ἀσφαλεῖς καὶ ἐπιμόνους ἐρεύνας ἀνακαλύπτουσι καὶ ἄλλα ἴχνη τὴν αὐτὴν ἔχοντα διεύθυνσιν· τότε ἐκδύονται τὴν στολήν των καὶ ἕρποντες προχωροῦσι, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐπανέρχονται εἰς τὸν ἀρχηγόν των λέγοντες ὅτι εἰς τὸ δεῖνα μέρος ὑπάρχουσι κατεσκηνωμένοι μαῦροι.

«Περὶ τὰ χαράγματα ὅλον τὸ ἀστυνομικὸν στράτευμα ἦτο ἤδη ἔφιππον καὶ μετὰ πλείστης ὅσης ἡσυχίας καὶ ταχύτητος σπεύδει πρὸς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος. Στήλη καπνοῦ ἐφάνη ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν μαύρων, οἵτινες οἱ δύσμοιροι παρεσκεύαζον τὸ γεῦμά των. Πρὶν ἢ δὲ δυνηθῶσι νὰ ἐννοήσωσι τί τρέχει, περιεκυκλώθησαν ὑπὸ τοῦ ἀποσπάσματος καὶ διεσκορπίσθησαν κακῶς ἔχοντες καὶ τυπτόμενοι καὶ διὰ τῶν ὅπλων ἀγρίως· ἠ ούσθησαν δὲ καί τινες πυροβολισμοὶ καὶ μετ' ὀλίγον ἐγένετο βαθεῖα σιωπή.

»Ἐπανέρχεται ἐκ τῆς διώξεως τὸ ἀπόσπασμα καὶ ἀναγγέλλει τὰ γενόμενα πρὸς τὸν ἀποσπασματάρχην, ὅστις δὲν εἶχε καταδεχθῇ νὰ ὑπάγῃ καὶ αὐτὸς εἰς τόσον ἀσήμαντον ὑπηρεσίαν. Ἰδοὺ δὲ ἡ ἔκθεσίς των: «Οἱ ἀρχηγοὶ διέρυγον τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ πέντε ἢ ἓξ ὀλιγώτερον ταχεῖς τοὺς πόδας ἐκτυπήθησαν διὰ τῶν σφαιρῶν καὶ τοὺς ἀφήκαμεν αἱματοφύρτους ἐκεῖ ὅπου ἔπεσαν.»

Καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο στεναγμοὶ ἀναβαίνουσι πρὸς τὸν οὐρανόν. Γυναῖκες καὶ παιδία ἀνακράζουσι: Ἡμεῖς δὲν ἠγγίσαμεν τὰ ζῶα τοῦ λευκοῦ! τίποτε δέν του ἐπήραμεν! Ἆχ! τί σκληρὸς ὅπου εἶνε ὁ Θεὸς τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου· *Ba.lla, Ba.lla, ἀρέϊρο!* Ὀλίγαι εἶνε αἱ ἡμέραι μας. Μᾶς κατασφάζουν διὰ νὰ μᾶς φάγουν οἱ σκύλοι τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου!

»Καὶ διὰ τί ἡ σφαγὴ αὕτη ἡ γενομένη μετὰ τοσαύτης ἀπαθείας; Διατί τὰ χαλκόχροα ἐκεῖνα πτώματα κεῖνται ἐν τῷ λιμνάζοντι ἐκεῖ κάτω ἐρυθρῷ αἵματι; Ἁπλούστατα, διότι ἀνήκουσιν εἰς φυλὴν περὶ ἧς ὑπῆρχεν ὑποψία — ἀκούετε; *ὑποψία μόνον*, ὅτι διῆλθε πάρα πολὺ πλησίον τοῦ κτήματος».

Τὰ ἀνωτέρω ἐγράφησαν τῷ 1877 ὑπό τινος Σκώτου, ἀνδρὸς νουνεχοῦς καὶ πρακτικοῦ, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ζήσας ἐν ταῖς μᾶλλον ἐνδοτέραις ἐπαρχίαις ἐγίνωσκε τοὺς ἰθαγενεῖς κάλλιστα καὶ ἦτο ἱκανὸς νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῶν. Καὶ ναὶ μὲν ὁ λαὸς οὗτος ῥέπει πρὸς τὴν κλοπὴν καὶ τὸν φόνον, εἶνε φυλὴ ἄπιστος, ὠμή, δολία, ἂν ὀφείλει τις πάντοτε νὰ φυλάσσεται· ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸ δικαιοῦται ἡ κυβέρνησις φερομένη πρὸς αὐτοὺς ὡς πρὸς ἄγρια θηρία; Τὸ δικαίωμα τοῦ πολέμου δὲν εἶνε πλέον κατὰ τὸν ΙΘ' τοῦτον αἰῶνα δικαίωμα ἐξοντώσεως καὶ καταστροφῆς.

Ἀξιόπιστοι συγγραφεῖς διηγοῦνται ὅτι φυλὴ ὅλη μαύρων φιλησύχων καὶ ἀβλαβῶν κατεπυροβολήθη ἀπὸ τῆς Κουκατάουν, πόλεως τῆς Αὐστραλίας ἐκ τῶν πολυανθρωποτάτων· ἄλλοτε δὲ ἐν Κουηνσλάνδῃ δολοφονηθέντων δύο λευκῶν ὑπὸ ἰθαγενῶν, πάντες οἱ κάτοικοι συνελθόντες ἀπεφάσισαν νὰ ἐξοντώσωσι τοὺς μαύρους, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ ψυχὴ ἐν τῷ διαμερίσματι ἐκείνῳ. Κατηρτίσθη λοιπὸν πρὸς τοῦτο σχέδιον καταδιώξεως, καθ' ὃ ἡ σύλληψις αἰχμαλώτων ἀπηγορεύθη καὶ ἐπειδὴ τίς ἠδύνατο νὰ ἀνακαλύψῃ τοὺς δολοφόνους, ἀπεφασίσθη πάντες ἀδιακρίτως νὰ φονεύωνται! Ἐξῆλθον τῆς πόλεως οἱ ἀνδρεῖοι μαχηταὶ καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν ἀνεκάλυψαν κατεσκηνωμένους μαύρους παρὰ τὴν ὄχθην τινὸς λίμνης. Οἱ δύσμοιροι καταληφθέντες ἀπροσδοκήτως προσεπάθησαν νὰ διαφύγωσιν· ἀλλὰ ποῦ; ἰδόντες δ' ἑαυτοὺς περιζωσμένους πανταχόθεν ὑπὸ πολυπληθοῦς στίφους, ἔντρομοι κατέπιπτον εἰς τὴν λίμνην πρὸς ἀπορυγὴν τῶν σφαιρῶν, αἵτινες ἐσύριζον διασχίζουσαι τὸν ἀέρα. Ἐπὶ τῆς ἀνακινουμένης ἐπιφανείας τῆς λίμνης ἐφαίνοντο μακρόθεν μελανά τινα σημεῖα, αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀθλίων, αἵτινες ἐξαφανιζόμεναι ἐν τῷ ὕδατι ἀνέδυον πάλιν. Γνωστὸν δὲ ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς οὗτοι εἶνε ἄριστοι κολυμβηταὶ καὶ ἤλπιζον ὅτι θὰ ἀπαυδήσωσιν οἱ λευκοὶ οἱ παρατεταγμένοι παρὰ τὴν ὄχθην καὶ ἀδιαλείπτως πυροβολοῦντες. Ἀλλὰ ποῦ νὰ ἀπαυδήσωσιν; ἡ ἐκδίκησις εἶνε ὑπόμονος καὶ οἱ *σκαπανεῖς τῆς προόδου* τότε μόνον ἀπεχώρησαν, ἀφ' οὗ εἶδον καὶ τὸ τελευταῖον πτῶμα ἐπιπλέον ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς ἐπιφανείας τῆς λίμνης.

['Επεται τὸ τέλος].

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

['Εκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

'Επιστήμαι καὶ πατρίς.

Μεταξὺ τῶν παραδειγμάτων τῆς τελεσφόρου συνδρομῆς, ἣν ἡ ἐπιστημονικὴ μεγαλοφυΐα παρέσχε κατὰ καιροὺς εἰς τὴν ἄμυναν ἔθνους τινός, δὲν ὑπάρχει λαμπρότερον τῆς ἡρωϊκῆς ἀντιστάσεως τῶν Συρακουσῶν, ὅτε πρὸ δύω χιλιάδων ἐτῶν ἐπολιορκήθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

Οἱ Συρακούσιοι, προσβληθέντες ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐφοβήθησαν ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶσι ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὴν τοιαύτην βίαν καὶ δύναμιν, μετὰ φρίκης δὲ ἀνελογίζοντο τὴν ἐπικειμένην ἅλωσιν τῆς πόλεως, λησμονήσαντες ὅτι ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς ὑπῆρχε μέγας πολίτης, γεωμέτρης ἔχων μεγαλοφυΐαν ἔξοχον καὶ διακαῆ φιλοπατρίαν.

«Σχάσαντος δὲ τὰς μηχανὰς τοῦ Ἀρχιμήδους, λέγει ὁ Πλούταρχος[1], ἅμα τοῖς μὲν πεζοῖς ἀπήντα τοξεύματά τε παντοδαπὰ καὶ λίθων ὑπέρογκα μεγέθη, ῥιζῶ καὶ τάχει καταφερομένων ἀπίστῳ καὶ μηδενὸς ὅλως τὸ βρῖθος στέγοντος, ἀθρόους ἀνατρεπόντων τοὺς ὑποπίπτοντας καὶ τὰς τάξεις συγχεόντων, ταῖς δὲ ναυσὶν ἀπὸ τῶν τειχῶν ἄφνω ὑπεραιωρούμεναι κεραῖαι, τὰς μὲν ὑπὸ βρίθους στηρίζοντος ἄνωθεν ὠθοῦσαι κατέδυον εἰς βυθόν, τὰς δὲ χερσὶ σιδηραῖς ἢ στόμασιν εἰκασμένοις γεράνων ἀνασπῶσαι πρῴραθεν ὀρθὰς ἐπὶ πρύμναν ἐβάπτιζον, ἢ δι' ἀντιτόνων ἔνδον ἐπιστρεφόμεναι καὶ περιαγόμεναι τοῖς ὑπὸ τὸ τεῖχος περυκόσι κρημνοῖς καὶ σκοπέλοις προσήρασσον, ἅμα φθόρῳ πολλῷ τῶν ἐπιβατῶν συντριβομένων».

1. Βίος Μαρκέλλου.

'Ο Διόδωρος, ὁ Ἱέρων καὶ ὁ Πάππος λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἀρχιμήδης ἐπυρπόλησε τὸν στόλον τῶν Ῥωμαίων, συγκεντρώσας τὴν ἡλιακὴν θερμότητα διὰ καυστικῶν κατόπτρων. Πειράματα θετικὰ ἀπέδειξαν ὅτι ἐὰν ὁ μέγας μηχανικὸς μετεχειρίσθη κάτοπτρα ἐπίπεδα, δυνατὰ εἶναι τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων τούτων ἱστορικῶν λεγόμενα. 'Ο **Buffon**, ἐξακριβώσας τῷ 1747 τὸ σπουδαῖον τοῦτο πείραμα, ἐπεβεβαίωσε τὰ ἀποτελέσματα τῶν κατόπτρων τοῦ Ἀρχιμήδους. Διὰ συστήματος 168 ἐπιπέδων κινητῶν κατόπτρων, ταυτοχρόνως κινουμένων, ἀνέφλεξε ξύλον καὶ ἔπαιε μόλυβδον εἰς 150 ποδῶν ἀπόστασιν. «Πάντες οἱ λοιποὶ Συρακούσιοι σῶμα τῆς Ἀρχιμήδους παρασκευῆς ἦσαν, λέγει ὁ Πλούταρχος· ἡ δὲ κινοῦσα πάντα καὶ στρέφουσα ψυχὴ μία... Τέλος δὲ τοὺς Ῥωμαίους οὕτω περιφόβους γεγονότας ὁρῶν ὁ Μάρκελλος, ὥστ', εἰ καλώδιον ἢ ξύλον ὑπὲρ τοῦ τείχους μικρὸν ὀρθεὶν προτεινόμενον, τοῦτο ἐκεῖνο, μηχανήν τινα κινεῖν ἐπ' αὐτοὺς Ἀρχιμήδη βοῶντας ἀποτρέπεσθαι καὶ φεύγειν, ἀπέσχετο μάχης ἅπασης καὶ προσβολῆς...»

Καὶ πιστεύομεν ὅσα ἡ ἱστορία ἀναφέρει περὶ τοῦ μεγάλου τούτου ὑπερασπιστοῦ τῆς πατρίδος του, ἀναμιμνησκόμενοι τὰς ὀφειλομένας αὐτῷ ἀναμφισβητήτους ἀνακαλύψεις, τὰς μαρτυρούσας τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρός. Τῷ ὄντι, ὁ Ἀρχιμήδης διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ ὑπερέχει τῶν μεγίστων μαθηματικῶν. «Οἱ δυνάμενοι νὰ ἐννοήσωσιν αὐτὸν, λέγει ὁ **Leibnitz**, ὀλιγώτερον θαυμάζουσι τὰς ἐφευρέσεις τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῶν νεωτέρων χρόνων». 'Ο διάσημος μαθηματικὸς **Lagrange**, εἶπε περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐδημιούργησε τὴν μηχανικὴν τῆς ἀρχαιότητος.

Εἰς τὸν Ἀρχιμήδην ὀφείλεται ὁ τετραγωνισμὸς τῆς παραβολῆς καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῆς μεταξὺ τῆς σφαίρας καὶ τοῦ κυλίνδρου ἀναλογίας. Τὸ θεώρημα τοῦτο εἶναι ἓν τῶν σπουδαιοτέρων τῆς γεωμετρίας. Αὐτὸς ἐπενόησε καὶ τὴν ἕλικα ἢ *κοχλίαν τοῦ Ἀρχιμήδους*, τὴν ἐπώνυμον αὐτοῦ ὑδροστατικὴν ἀρχὴν, τὴν θεωρίαν τοῦ μοχλοῦ καὶ τῶν ἐν τοῖς ὑγροῖς βυθιζομένων σωμάτων. 'Ο βασιλεὺς Ἱέρων ἐνετείλατο αὐτῷ νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον μέγιστον, τὸ ὁποῖον ἦτο, καθ' ἃ περιγράφει ὁ Ἀθήναιος, ἔργον καταπληκτικόν.

'Ο Ἀρχιμήδης δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα του. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐκυρίευσαν τὰς Συρακούσας ἐξ αἰφνιδίας ἐπιβολῆς, ὁ δὲ Ἀρχιμήδης ἐδολοφονήθη παρὰ τὰς διαταγὰς τοῦ Μαρκέλλου ὑπὸ Ῥωμαίου στρατιώτου. Κατὰ τὸν Τίτον Λίβιον, ὁ γεωμέτρης ἐκάθητο εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἐσκέπτετο θεωρῶν τὰ σχήματα, τὰ ὁποῖα εἶχε χαράξει εἰς τὴν ἄμμον. Ῥωμαῖος δὲ στρατιώτης ἀπέκτεινεν αὐτὸν διὰ τοῦ ξίφους.

Καταλείποντες τὴν ἀρχαιότητα καὶ προσεγγίζοντες εἰς τὴν ἡμετέραν ἐποχὴν, εὑρίσκομεν κατὰ τοὺς πολέμους τῆς πρώτης Δημοκρατίας μεγάλα

ἐπίσης παραδείγματα τῆς συνδρομῆς, ἣν ἡ ἐπιστήμη παρέσχεν εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ἀπαντῶμεν ἐν μέσῳ συμβεβηκότων μοναδικῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ χαρακτῆρας ὄντως ἐξόχους, τιμῶντας τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Λάζαρος **Carnot**, γεννηθεὶς ἐν μικρᾷ τινι πόλει τοὺς Βουργόνης τὴν 13 Μαΐου 1753. Ἐξελθὼν τῆς Σχολῆς τοῦ **Mezières** ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ, διεκρίθη διὰ τῶν μαθηματικῶν αὐτοῦ ἔργων, καὶ ἰδίως διὰ θεωρήματος ἐπὶ τῆς ἀπωλείας τῶν δυνάμεων, ὅπερ θεωρεῖται ὡς λαμπροτάτη ἐν τῇ μηχανικῇ ἀνακάλυψις. «Τὸ ὡραῖον, τὸ πολύτιμον τοῦτο θεώρημα, λέγει ὁ Ἀραγὼ, εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς μηχανικούς, ὁδηγεῖ δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ προφυλάττει ἀπὸ τῶν σφαλμάτων, εἰς ἃ ὑπέπιπτον οἱ προκάτοχοί του».

Τῷ 1792 ὁ **Carnot**, βλέπων τοὺς ἀπειλοῦντας τὴν Γαλλίαν κινδύνους, ἀπεφάσισε νὰ ἀφιερώσῃ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ, τὰς δυνάμεις καὶ τὴν θέλησιν.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 1793 ἀλλεπάλληλαι συνέβησαν ἥτται, ἡ δὲ Γαλλία ἐφέρετο πρὸς τὴν καταστροφήν, ὅτε ὁ **Carnot** ἔγεινε μέλος τῆς ἐπὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπετράπη τὰ τοῦ πολέμου. Τὰ πράγματα ἠπείγον. Πανταχοῦ ἐπεκράτει ἀταξία καὶ ταραχαὶ καὶ ἔλλειψις τροφίμων. Πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς ἀνατολὰς, κατὰ τὰ Πυρηναῖα καὶ κατὰ τὰς Ἄλπεις, ὁ ἐχθρὸς εἰσέβαλλεν εἰς τὴν Γαλλίαν. Ὁ Λείγηρ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν ῥοῦν κατείχετο ὑπὸ ἑκατὸν χιλιάδων ἐπαναστατῶν Βανδεανῶν. Τὸ Λυὼν ἐστασίαζε, τὸ Τουλὼν παρεδίδετο εἰς τοὺς Ἄγγλους. Ὁ γαλλικὸς στρατὸς στερούμενος ὅπλων καὶ πολεμεφοδίων κατεκυριεύετο ὑπὸ ἀθυμίας.

Ὁ **Carnot** διὰ τῆς εὐφυΐας αὐτοῦ, τῆς δραστηριότητος καὶ τῶν γνώσεων ἐπανώρθωσε καὶ ἔσωσε τὰ πάντα. Οἱ σύγχρονοί του εἶπον περὶ αὐτοῦ ὅτι *ὠργάνωσε τὴν νίκην*, οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἐπεκύρωσαν τὴν κρίσιν αὐτῶν. Ὁ **Carnot** ἐλάμβανεν ἁπλοῦν λοχίαν καὶ ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἀνεδείκνυεν αὐτὸν στρατηγὸν καὶ ἔπειτα στρατάρχην, ἀλλ' ὁ λοχίας ὠνομάζετο Hoche. Ὁσάκις τὰ πράγματα ἔβαινόν που κακῶς, ὁ **Carnot** ἔσπευδεν ἐκεῖ καὶ ἐλάμβανον εὐθὺς ἄλλην τροπήν.

Τὸ **Maubeuge** πολιορκεῖται ὑπὸ ἑξήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν, διοικουμένων ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος τοῦ Κοβούργου. Ὁ στρατηγὸς **Jourdan**, ἔχων τὴν ἀρχηγίαν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, διατάττεται νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν, ἀλλ' ὁ στρατὸς αὐτοῦ εἶναι κατώτερος τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐχθρικοῦ, καὶ ὁ **Jourdan** δισταζει νὰ λάβῃ θέσιν ἐπιθετικήν. Ὁ **Carnot** ἀγανακτῶν μεταβαίνει πάραυτα παρὰ τῷ στρατῷ καὶ ἀναγκάζει τὸν **Jourdan** νὰ ἐπιτεθῇ, ἀλλ' αἱ πρῶται φάλαγγες ἀποκρούονται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ **Carnot** παύει τὸν διοικοῦντα αὐτὰς στρατηγὸν, καὶ λαμβάνων ὅπλον ὁδηγεῖ καὶ οἰστρηλατεῖ αὐτὰς διὰ τοῦ παραδείγματος. Μετ' ὀλίγον ὁ πρίγκηψ τοῦ Κοβούργου ὑποχωρεῖ, καὶ ἡ πολιορκία τοῦ **Maubeuge** λύεται. Ἐν διαστήματι δύω μηνῶν τὸ Τουλὼν ἀνεκτήθη, οἱ Βανδεανοὶ ἡττήθησαν, τὰ γαλλικὰ μεθόρια ἠλευθερώθησαν ἅπαντα.

Προγραφεὶς ἐπὶ Διευθυντηρίου, ὁ **Carnot** μετεκλήθη μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Βοναπάρτου ὡς πρώτου ὑπάτου, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ἀφοῦ τῷ 1802 ἐξελέχθη *τριβοῦνος*. Εἶχε δημοσιεύσει σύγγραμμα ἄξιον λόγου ἐπιγραφόμενον· *Σκέψεις ἐπὶ τῆς μεταφυσικῆς τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀπειροστῶν*. Οὕτω φρονιτίζων περὶ ἑαυτοῦ οὐδὲ περὶ τῆς περιουσίας του, ἐπαρουσιάζετο ὁσάκις ἠδύνατο νὰ φανῇ χρήσιμος. Οὕτω αἱ συμφοραὶ τοῦ 1813 ἀπέσπασαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἡσύχου καὶ ἐπιστημονικοῦ ἀσύλου του. Ὁ Ναπολέων διώρισεν αὐτὸν διοικητὴν τῆς Ἀμβέρσης. Ὁ **Carnot** μετὰ τοσαύτης ἐπιτηδειότητος καὶ εὐθαρσίας ὑπερήσπισε τὴν πόλιν ταύτην, ὥστε ἡ Γαλλία διετήρησεν αὐτὴν καὶ μετὰ τὴν συνθήκην, δι' ἧς ἔληξεν ὁ πόλεμος.

Παραιτηθέντος τοῦ Ναπολέοντος, ὁ **Carnot** διωρίσθη μέλος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως, μετὰ δὲ τὴν κάθοδον τῶν Βουρβώνων ἐξωρίσθη καὶ πάλιν.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος προέτεινεν αὐτῷ διαβατήριον, ὅπως μεταβῇ εἰς Πολωνίαν. Ὁ **Carnot** ἔζησεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Βαρσοβίᾳ, ἔπειτα δὲ ἀποκατέστη ἐν Μαγδεβούργῳ τῆς Πρωσσίας, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

«Ὁ πατήρ μου, λέγει ὁ Ἱππόλυτος **Carnot**, ἔζησεν ἐν Μαγδεβούργῳ ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, βίον ἁπλοῦν, πρὸς ὃν εἶχε περιουσίαν ἀνάλογον, ἦτο δὲ ἥκιστα μὲν ἀπαιτητικὸς, εἰς ἄκρον δὲ ὑποχρεωτικὸς πρὸς τοὺς ἄλλους».

Ἠγάπα τὸν περίπατον, καὶ πορευόμενος συνέταττεν ἑκάστοτε ἐπιστημονικήν τινα μελέτην ἢ σελίδα ἠθικῆς ἢ ποιητικόν τι ἔργον. Ἡ μουσικὴ καὶ τὰ ἄνθη κατεγοήτευον αὐτὸν, ἦτο δὲ εὐτυχὴς ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐν μέσῳ τῶν βιβλίων του. «Ὅταν θέλω νὰ ὁμιλήσω, ἔλεγε, γράφω· ὅταν θέλω νὰ ἀκούσω, ἀναγινώσκω».

Πάντες οἱ διὰ τοῦ Μαγδεβούργου διαβαίνοντες περιηγηταὶ ἐπεσκέπτοντο τὸν περιφανῆ ἐξόριστον. Μέχρι τῆς τελευταίας του ὥρας ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρως κατεῖχε τὸν **Carnot**. «Ὁ γαλλικὸς λαὸς, ἔγραφεν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του, εἶνε ὁ ἄριστος τῶν λαῶν».

Ἐν τούτοις ἡ ὑγεία του ἐξέκλινε. «Ζῶ ἡσύχως, ἔλεγεν, ὡς παλαιὰ δρῦς εἰς τὸ τέρμα προσεγγίζουσα.» Ἀπέθανε δὲ ἀταράχως καὶ ἄνευ ὀδύνης τὴν 2 Αὐγούστου 1823.

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΥΤΣΟΥ

Ἡ ματαιότης εἶνε ὁ ἀρρὼς τῆς φιλοδοξίας.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΕΝ ΑΦΡΙΚΗ

Ὁ Γερμανὸς περιηγητὴς **Oscar Lenz**, ἐπανελθὼν ἐσχάτως ἐκ τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς, ἔνθα εἶχε μεταβῆ κατ' ἐντολὴν τῆς γερμανικῆς Κυβερνήσεως, διῆλθε διὰ Παρισίων, ὅπου ἐν δημοσίᾳ συνελεύσει, συγκροτηθείσῃ ἐν τῇ Σορβόννῃ, ἀφηγήθη τὰ κατὰ τὴν περίεργον καὶ πλήρη κινδύνων αὐτοῦ περιήγησιν διὰ τῆς ἐρήμου τῆς Σαχάρας καὶ τὴν διαμονὴν αὐτοῦ ἐν τῇ ὀλίγον γνωστῇ πόλει Τομβουκτοῦ. Τῆς διαλέξεως ταύτης περίληψιν δημοσιεύουσιν αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες, ἐξ ὧν μεταφέρομεν ἐνταῦθα τὰ ἑπόμενα·

Τέσσαρες μόνον περιηγηταὶ, ὧν οἱ δύο Γάλλοι, ὁ Παῦλος Ἰμπὲρτ ἐν ἔτει 1630 καὶ ὁ Caillé τῷ 1827 ἐπροχώρησαν μέχρι τῆς τόσῳ περιέργου ἀφρικανικῆς πόλεως Τομβουκτοῦ, τῆς ἐχούσης πληθυσμὸν 100,000 περίπου ψυχῶν. Ὁ κ. Λεντζ ἀφῆκε τὸ Μαρόκον κατὰ μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1880. Ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Ἄτλαντος ἀνεκάλυψε πλεῖστα ἐρείπια πόλεων καὶ οἰκοδομῶν ῥωμαϊκῶν, καὶ τὸ περιεργότερον ἐν R'Bat τζαμίον πολλὴν ἔχον ὁμοιότητα πρὸς τὰ τεμένη τῆς μητροπόλεως τῆς ἱσπανικῆς πόλεως Σεβίλλης.

Ἐν Tendouf ὁ Λεντζ πωλεῖ τοὺς ἵππους του, ἀγοράζει ἐννέα καμήλους πρὸς 200 φράγκα ἑκάστην, καὶ συνοδίτας ἔχων ὀκτὼ ἄνδρας, παρασκευάζεται νὰ διέλθῃ τὴν Σαχάραν. Ἡ ὁδοιπορία ἐγένετο τὴν νύκτα ἕνεκα τοῦ ἀφορήτου καύσωνος· ὥρα ἐνάρξεως τῆς πορείας ἦτο ἡ πέμπτη ἢ ἕκτη ἑσπερινή, ἡ ἑβδόμη δὲ τῆς πρωΐας ὥρα κατασκηνώσεως πρὸς ἀνάπαυσιν. Κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς τὰς ἀπεράντους θῖνας τῆς Σαχάρας, μεγίστην ἐντύπωσιν ἐποιξένησεν εἰς τὸν περιηγητὴν τὸ ἑξῆς περίεργον φαινόμενον· κατά τινας στιγμὰς ἡ ψάμμος ἀνέβιβε ψιθυρισμόν τινας ὡσεὶ ἦχον θρηνώδη, ὅστις ὁτὲ μὲν ἐγίνετο ἰσχυρότερος, ὁτὲ δὲ ἠλαττοῦτο καὶ κατὰ μικρὸν κατέπαυε τελείως.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο κατ' αὐτὸν ἀποδοτέον εἰς τὴν πρόστριψιν τῶν κόκκων τῆς ἄμμου πρὸς ἀλλήλους ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν μεταλλαγῶν τῆς ἀτμοσφαίρας.

Μεταξὺ Toudeyni καὶ El-Araouan εὗρε εὐρεῖαν χώραν, ἣν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διατρέχουσιν ἀγέλαι κεμάδων. Πάντες σχεδὸν οἱ ἀρχηγοὶ (cheiks) τῶν χωρῶν ἃς διῆλθε ὑπεδέχθησαν αὐτὸν εὐμενῶς καὶ φιλανθρώπως, παρέχοντες αὐτῷ «moussa», ἤτοι τὴν ἄδειαν νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς κτήσεις αὐτῶν. Εἷς μάλιστα αὐτῶν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἔγγραφον ὑπογεγραμμένον, δηλοῦν ὅτι οὐδεμίαν ὑπέστη βλάβην κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐπίσκεψιν τῶν γαιῶν του. Ἡ ἀπὸ El-Araouan πορεία εἰς Tombouctou διήρκεσεν εἴκοσιν ἡμέρας, δηλ. ὑπῆρξε βραχυτέρα κατὰ τὸ τρίτον ἢ ὅσον ἀπαιτεῖται ἵνα διατρέξωσιν αὐτὴν τὰ καραβάνια.

Ἐν ταῖς χώραις ταύταις αἱ μεταβολαὶ τῆς ἀτμοσφαίρας ἐπέρχονται λίαν ἀπότομοι· τὴν ἡμέραν ὁ καύσων εἶνε ἀνυπόφορος, τὴν δὲ νύκτα τὸ ψῦχος ὑπερβολικόν. Σπανιώτατα ἀπαντᾷ τις μέρος χλοάζον, τῶν μερῶν δὲ τούτων οἱ κάτοικοι νομαδικὸν βίον ζῶντες διατρέχουσι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τὴν χώραν φονεύοντες καὶ ληστεύοντες τοὺς ὁδοιπόρους.

Τέλος τὴν 1 Ἰουλίου εἰσῆλθεν εἰς **Tombouctou**. Τὰ τείχη τῆς πόλεως ταύτης, ὁπημέραι καταῤῥέοντα, μαρτυροῦσι περὶ τοῦ ἄλλοτε μεγαλείου καὶ τῆς ἀκμῆς της. Οἱ συνεχεῖς καὶ ἀδιάπαυστοι πόλεμοι, οὓς ἐπιχειροῦσι πρὸς βορρᾶν μὲν οἱ **Touaregs** πρὸς νότον δὲ οἱ **Joulbeys** κατέστρεψαν καὶ ἐξηφάνισαν σχεδὸν τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης. Κυριώτερον τῆς **Tombouctou** ἐμπόριον εἶνε τὸ τῶν δούλων, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι προέρχονται ἐκ τῆς φυλῆς τῶν **Bambaras**, μεθ' ὃ ἔρχεται τὸ τῶν πτερῶν τῶν στρουθοκαμήλων, τῶν φοινίκων, τῆς χρυσοκόνεως καὶ τοῦ ἐλέφαντος.

Τὴν σήμερον ἡ **Tombouctou** ἔχει 20,000 κατοίκων, αἱ οἰκίαι αὐτῆς εἰσὶν ἐκ πλίνθων ἐκτισμέναι, ἐν αὐτῇ δ' εὑρίσκει τις τροφὴν εὐρωπαϊκὴν, μηδ' αὐτοῦ τοῦ ἐξ ἀρίστου σίτου ἄρτου ἐξαιρουμένου.

Τὴν διοίκησιν αὐτῆς διαχειρίζεται εἷς ἄρχων, τὸν δὲ πληθυσμὸν ἀποτελούμενον ἀναμίξ ἐξ Ἀράβων καὶ Μαύρων διακρίνουσι παρὰ τὴν ἐπιμιξίαν ταύτην τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς κατασκευῆς φυλῆς.

Ὁ Ὀσκὰρ Λεντζ παρετήρησεν ὅτι ἡ πόλις **Tombouctou** δὲν εἶνε ἐκτισμένη ἐπὶ τοῦ Νίγρου, ὡς βεβαιοῦσιν οἱ γεωγράφοι, ἀλλὰ πρὸς βορρᾶν τοῦ ποταμοῦ τούτου. Ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῆς πόλεως μεγάλη εἶνε καὶ ἡ ἄγνοια τῶν ἰθαγενῶν, πιστευόντων ὅτι ἔχουσιν ἐγγὺς αὐτῶν τὸν Νεῖλον· ἡ πλάνη ὅμως αὕτη ἀποδοτέα εἰς τὴν ταυτότητα τῆς διευθύνσεως τῶν δύο ποταμῶν.

Ἀναχωρήσας τὴν 17 Ἰουλίου ἐκ Τομβουκτοῦ ὁ Λεντζ διῆλθε τὴν χώραν τῶν **Massinas**, τὸ **Bambara**, τὸ βασίλειον τοῦ Σεγοῦ, καὶ ἀφοῦ σπουδαίους διέτρεξε κινδύνους, ἰδίᾳ ἐν **Bambara**, ἔφθασε τὴν 2 Νοεμβρίου 1880 ἐν Μεδίνῃ, τῷ πρώτῳ γαλλικῷ σταθμῷ ἐπὶ τοῦ Σενεγάλου, ἔνθα ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν γαλλικῶν ἀρχῶν.

Τὸ ταξείδιον τοῦ Λεντζ διήρκεσεν ἕνδεκα μῆνας, καθ' οὓς εὑρίσκετο εἰς διηνεκῆ ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐπιθέσεων τῶν Ἀράβων, τὰ πάντα μηχανώμενος, καὶ ἀποτολμῶν μάλιστα, ὅπως διαφύγῃ ἐπικείμενον κίνδυνον, νὰ ὀνομάζῃ ἑαυτὸν ἀπόγονον τοῦ Μωάμεθ.

Ὁ κύριος Λεντζ ἐπεράτωσε τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν αὐτοῦ ἀφήγησιν διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν δύο σχεδίων, περὶ ὧν πολὺς ἐσχάτως ἐγένετο λόγος, ἤτοι περὶ τῆς μεταποιήσεως τῆς ἐρήμου τῆς Σαχάρας εἰς θάλασσαν καὶ τῆς κατασκευῆς μεγάλου ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ σιδηροδρόμου.

Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν σχεδίων, τὸ τῆς μεταποιήσεως τῆς Σαχάρας εἰς εὐρεῖαν θάλασσαν,

δέον κατ' αὐτὸν νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὡς ἀνεπίτευκτον ἕνεκα τοῦ ὕψους τῆς ἐρήμου, ἀνερχομένου εἰς 200 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ δεύτερον σχέδιον, τὸ τοῦ σιδηροδρόμου, μόνον μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν μεγάλων πολιτικῶν καὶ τεχνικῶν δυσχερειῶν, δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ, αἵτινες, καὶ προπάντων αἱ τεχνικαὶ δυσχέρειαι, εἰσὶ μέγισται, καθόσον οὐδὲν ἔργον δύναται νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν πρὶν ἡ ἡ γαλλικὴ ἐπιρροὴ κατισχύσῃ τῆς τοῦ Σουλτάνου τοῦ Σεγοῦ.

Ἐν γένει τὸ ἀριλόζενον τῶν αὐτοχθόνων λαῶν, τὰ φυσικὰ κωλύματα καὶ τὸ ἀσήμαντον τῆς ἐρήμου ἐμπόριον εἰσὶ γεγονότα, προφανῶς ἀντιτιθέμενα εἰς τὴν κατασκευὴν σιδηροδρομικῆς ὁδοῦ.

Ὅθεν, συνεπέρανεν ὁ Λεντζ, ὅπως τεθῶσιν ἐκποδὼν ἅπασαι αἱ δυσχέρειαι καὶ καταστῇ ἐφικτὸν τὸ σχέδιον τοῦτο, οὔτινος τὴν πραγματοποίησιν οὐδεὶς δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ προείπῃ, ἀπαιτοῦνται ἐνέργειαι ἡρωϊκαὶ καὶ μεγάλη καρτερία.

Ν. Γ. Ζ.

ΒΗΚΟΝΣΦΗΛΔ

Ὁ βίος τοῦ λόρδου Βήκονσφηλδ ὑπῆρξε πλήρης ἀντιφάσεων, αἵτινες ἀνεπλήρουν ἑκατέρα τὰς τῆς ἑτέρας ἐλλείψεις. Πῶς κατώρθωσεν ὁ ἐκ Βενετίας Ἰουδαῖος, ὁ μόλις κατὰ τὸ δωδέκατον τῆς ἡλικίας ἔτος βαπτισθείς, νὰ γίνῃ ἡγέτης τῶν Τορίων καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἐξωτερικὴν δύναμιν τῆν Ἀγγλίας· πῶς κατώρθωσεν ὁ ὀζὺς καὶ εὐφάνταστος μυθιστοριογράφος νὰ ἀποβῇ ἀγχινούστατος καὶ εὐστροφώτατος πολιτικός, τοῦτο εἶνε δυσδιάλυτον αἴνιγμα. Ὁ Δισραέλης, ψυχῇ τε καὶ σώματι ἐξαγγλισθείς, οὐδαμῶς ἐλησμόνησε τὴν ἰουδαϊκὴν καταγωγήν του, ἐφ' ᾗ μάλιστα ἐσεμνύνετο· ἀναφανδὸν ἐξεθείασεν ὅσα ἡ σημιτικὴ φυλὴ παρέσχε τῇ ἀνθρωπότητι ἀγαθά, ἐνεκαίνισε δὲ οὐ μόνον ἐν τοῖς μυθιστορήμασιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ του τὸν ὑπὲρ τῆς Ἀνατολῆς ἐνθουσιασμόν. Καὶ τοιοῦτον ὅμως ὄντα, ἀνεγνώρισαν οἱ ἀγέρωχοι ἀπόγονοι Γουλιέλμου τοῦ κατακτητοῦ πνευματικὸν ἡγέτην καὶ σωτῆρά των, πρῶτον μετ' ὄκνου, εἶτα δὲ προθύμως καὶ ἀνεπιφυλάκτως. Ὁ πλεονάκις θριαμβεύσας Δισραέλης ἔπαθεν ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχῇ τοῦ σταδίου του ἥττας πολλάς. Ἔχαιρεν ἤδη τὴν ὑπόληψιν ἐξόχου μυθιστοριογράφου, ὅτε ἐπανειλημμένως τρὶς ἀπέτυχεν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς. Ὅτε δὲ τελευταῖον ἀνέβη ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦ Κοινοβουλίου, τοσοῦτον θορυβωδῶς ἐγελάσθη, ὥστε διέκοψε τὴν ἀγόρευσίν του, ἀλλ' ἠπείλησε τοῖς ἀκροαταῖς «ὅτι θὰ ἔλθῃ καιρὸς νὰ τὸν ἀκούσωσι». «Δὲν ἀπενθαρρύνομαι, ἔλεγε τοῖς τότε εὐαρίθμοις φίλοις του· δὲν ὁμολογῶ ἐμαυτὸν ἡττημένον, διότι εἶμαι εἰθισμένος νὰ ἡττῶμαι· μέγας στρατηγὸς τῆς Ἰταλίας, ἐρωτώμενος, διὰ τί ὡς πρεσβύτης πάντοτε ἐνίκα, ἀπεκρίνατο, διότι νέος ὢν πάντοτε ἡττᾶτο». Εἰς τὸ μέλλον ἑαυτοῦ διέτρεφεν ὁ Δισραέλης πίστιν καὶ πεποίθησιν προφήτου. Τὸ μυστήριον τῆς ἐπιτυχίας του ὑπηνίξατο ἐν τῷ μυθιστορήματι Conigsby. «Οἱ ἀληθεῖς σοφοὶ ἐπίστανται (λέγει), ὁπόσον εἶνε περιωρισμένη ἡ λογικὴ ἡμῶν δύναμις. Ἡ πρόοδος τῆς ἀνθρωπότητος οὐδαμῶς ὀφείλεται εἰς αὐτήν· οὐχὶ ὁ λόγος ἐπολιόρκησε τὴν Τροίαν· οὐχὶ ὁ λόγος παρώρμησε τοὺς Σαρακηνοὺς νὰ καταλίπωσι τὰς ἐρήμους καὶ κυριεύσωσι τοῦ κόσμου· οὐχὶ ὁ λόγος ὑπηγόρευσε τὰς σταυροφορίας, οὐδὲ εἰσήγαγε τὰ μοναχικὰ τάγματα, οὐδὲ παρήγαγε τοὺς Ἰησουΐτας, οὐδὲ προεκάλεσε τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν. Μέγας ἀληθῶς εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἐνεργῇ ὁρμώμενος ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παθῶν· οὐδέποτε δὲ ἀποβαίνει μᾶλλον ἀκατάσχετος ἢ ὅταν ποιῆται ἔκκλησιν εἰς τὴν φαντασίαν». Μέχρι τελευτῆς τοῦ βίου του διεκρίνετο ὁ Δισραέλης ἐπὶ ἐμπαθεστάτῃ δραστηριότητι καὶ ὑψηλῇ φαντασίᾳ· οὔτε ῥαδιουργιῶν ὅρως ἀπείχετο, οὔτε χαμαιζήλων μέσων ὑλικῶν ὁσάκις διὰ τούτων ἤλπιζε νὰ κατορθώσῃ εὐκολώτερον τοὺς φαντασιώδεις αὐτοῦ σκοπούς. Ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ προεκήρυξε δηλονότι τὴν ἰνδικὴν αὐτοκρατορίαν καὶ ἠγόρασε τὰς μετοχὰς τοῦ Σουέζ. Ὅσα ἀνέπτυξεν ἐν τοῖς μυθιστορήμασιν, ἐξετέλεσεν ὡς πρωθυπουργός. Τριάκοντα ἔτι πρὶν ἀποδείξῃ τὴν Βικτωρίαν αὐτοκράτειραν τῆς Ἰνδικῆς ἔγραφεν ἐν τῷ μυθιστορήματι «Ταγκρέδη»· «Ὑμεῖς οἱ Ἄγγλοι πρέπει νὰ ἐκτελέσητε ὅλον τὸ μέγα σχέδιον τῶν Πορτογάλων, ἐγκαταλιμπάνοντες χώραν μικρὰν καὶ ἐξηντλημένην, ἀντὶ ἑτέρας εὐρυτάτης καὶ εὐδαίμονος. Πείσατε τὴν Ἄνασσαν νὰ συναθροίσῃ τοὺς στόλους της, τοὺς θησαυροὺς, τὰ ἀργύρια, τὰ χρυσᾶ σκεύη, τὰ πολύτιμα ὅπλα, τοὺς αὐλικοὺς καὶ τοὺς πρωτίστους συμβούλους της, καὶ νὰ μεταστήσῃ τὴν ἕδραν της ἀπὸ Λονδίνου εἰς Δελί. Ἐκεῖ θὰ εὕρῃ πρόχειρον ἀπέραντον αὐτοκρατορίαν, στρατὸν πρωτοβάθμιον, προσόδους ἀναρίθμους. Ἐγὼ θὰ φροντίσω περὶ Συρίας καὶ Μ. Ἀσίας. Ἡ μόνη μέθοδος τοῦ κυβερνᾶσαι τοὺς Ἀργάνους ἄγει διὰ τῆς Περσίδος καὶ τῆς Ἀραβίας. Τότε δὴ θὰ ἀναγνωρίσωμεν ἡμέτερον τιμαριοδότην τὴν αὐτοκράτειραν τῆς Ἰνδικῆς καὶ θὰ ἐξασφαλίσωμεν αὐτῇ ὅλην τῆς Ἀνατολῆς τὴν παραλίαν. Ἐὰν βουληθῇ, θὰ δεσπόσῃ τῆς Ἀλεξανδρείας ὡς δεσπόζει τῆς Μελίτης. Ἡ βασίλισσα ἡμῶν εἶνε νέα· ἔχει μέλλον· ἐμπορεῖ νὰ προσλάβῃ τὸ εὐρύτατον τῶν ἱστορικῶν βασιλείων. Πάντα εἶνε δυνατά, ἀφ' οὗ κατορθωθῇ ἡ τῆς Ἰνδικῆς κατάκτησις, ἔνθα ἐναυάγησεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος». Αἱ πολιτικαὶ προφητεῖαι τοῦ Δισραέλη ἠλήθευσαν. Ἡ Βικτωρία ἐκηρύχθη αὐτοκράτειρα· ἐὰν δὲ μὴ μετέστησε τὸν θρόνον της εἰς Δελί, ἐκάλεσεν ἐκεῖθεν στρατοὺς εἰς τὴν Εὐρώπην· ἐὰν πάλιν μὴ δεσπόζει τῆς Ἀλεξανδρείας, προσήρτησε τὴν Κύπρον, ὁπόθεν ἐπιτηρεῖ τὴν Μ. Ἀσίαν. Μέγα λάθος τῆς πολιτικῆς τοῦ ἀνδρὸς εἶνε ἡ προσάρτησις ἐν τῇ νοτίῳ Ἀφρικῇ τῆς πολιτείας Τρανσβαάλ· μέγας δὲ θρίαμβος ἡ βερολίνειος συνθήκη, δι' ἧς ἄνευ ῥανίδος ἀγγλικοῦ αἵματος διέρρηξε τὴν συνθήκην τοῦ Ἁγίου Στεφάνου. Ἀναγνώσεως ἄξια εἶνε τὰ ἀπὸ τοῦ 1878 περιαδόμενα ἀνέκδοτα. Ἀπὸ τοῦ ξενοδοχείου του μετέβαινεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς συνόδου ὁ Βήκονσφηλδ πεζός, στηριζόμενος εἰς τὸν βραχίονα τοῦ γραμματέως του καὶ ἀδιαφορῶν περὶ τοῦ κεχηνότος καὶ θεωμένου πλήθους. Μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἔπιπτε ῥαγδαία βροχή, καὶ ὁ Βήκονσφηλδ ἀπώλεσε καθ' ὁδὸν τὸ ῥινόμακτρόν του. Ὁ εὐρετὴς ἐκόμισεν αὐτὸ κατερρυπωμένον, καὶ παρεκάλεσε τὸν λόρδον νὰ τὸ χαρίσῃ αὐτῷ δῶρον εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὥρας, καθ' ἣν ἔσχε τὸ εὐτύχημα νὰ προσαγορεύσῃ τὸν ἔξοχον πολιτικόν. Οἱ δύο Ἄγγλοι δὲν ἐνόουν τὴν γερμανικήν· ὁ γραμματεὺς δέ, ὑποπτεύσας, ὅτι προέκειτο περὶ ἀμοιβῆς, προσήνεγκεν αὐτῷ ἀγγλικὴν λίραν. Ἰδὼν ὁ Βήκονσφηλδ, ὅτι ὁ γραμματεὺς δὲν ἐμάντευσε τοὺς πόθους τοῦ εὐρετοῦ, στηριχθεὶς ἐπὶ τοῦ πυλῶνος τῶν μεγάρων τοῦ πρίγκιπος Φρειδερίκου, ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου του· «δὲν νοοῦμεν τὴν γερμανικήν· σᾶς περιμένομεν αὔριον περὶ τὴν μεσημβρίαν». Τὴν ἐπιοῦσαν δὲ μαθὼν παρὰ διερμηνευτοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ γερμανοῦ, ἐχάρισεν αὐτῷ τὴν φωτογραφίαν του ἐπιγράψας τάδε. «Θέλετε ῥινόμακτρον, πρώην λευκόν, νῦν δὲ κατερρυπωμένον. Λάβετε ἀντὶ τούτου ἄνδρα, λευκὸν μὲν τὴν τρίχα κατὰ κακὴν μοῖραν, ἀλλ' οὕπω πεσόντα, καίπερ πολυτρόπως προπηλακισθέντα». Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῆς συνόδου παρέστη ὁ Βίσμαρκ ἔχων βαθὺν πώγωνα λευκόν· ἅπαντες οἱ διπλωμάται, γινώσκοντες αὐτὸν μετὰ τῶν τριῶν μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τριχῶν καὶ τοῦ ἱστορικοῦ μύστακος, ἠρμήνευσαν πολυτρόπως καὶ ἐπὶ τὸ σκωπτικώτερον τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ προσώπου, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησαν νὰ ποιήσωσιν αὐτῷ νύξιν. Κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν ὁ θρασὺς Βήκονσφηλδ εἶπεν αὐτῷ γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ· «πρίγκιψ, τοσοῦτον ἀλλοῖον ἐνεδύθητε πρόσωπον, ὥστε κατ' ἀρχὰς δὲν σᾶς ἀνεγνωρίσαμεν. Πρέπει νὰ ἀφέλητε τὴν προσωπίδα, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ χοροῦ, ἵνα μὴ τοὐλάχιστον προκληθῆτε ὑπό τινος «νὰ ἀφήσητε ἡμῖν τρίχας». Ὁ Βίσμαρκ ἐμειδίασε, κατὰ δὲ τὴν τρίτην συνεδρίασιν παρῆλθεν ἐξυρημένος τὸ γένειον καὶ ἔχων μόνον μύστακα. Ἐν τῷ ἐπισήμῳ γεύματι τοῦ πρίγκιπος διαδόχου ὁ ἰσχνὸς διπλωμάτης μετὰ τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτικοῦ φράκου εἶχέ τι κωμικὸν καὶ ἀξιογέλαστον· ὁσάκις ὅμως ἤνοιγε τὸ στόμα, ἔλαμπε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐνέπνεε σεβασμόν. Ἐγερθέντων τῶν συντραπέζων, ἤθελεν ὁ Βήκονσφηλδ νὰ ἐπάρῃ εἰς μνημόσυνον τῆς ἑστιάσεως γλυκύσματα, φέροντα τὴν εἰκόνα τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ διαδόχου· ἀλλ' ὁ Βίσμαρκ, λαβὼν αὐτὸν ἐκ τῆς δεξιᾶς, τὸν ὡδήγει εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ καφέ. Ὁ Βήκονσφηλδ, ἐπειδὴ ἐξέπεσον τῆς χειρός του δύο γλυκύσματα, εἶπε πρὸς τὴν θυγατέρα τῆς Βασιλίσσης Βικτωρίας· «μόνος ὁ πρίγκιψ διαπράττει τοιαῦτα κακουργήματα· οὐδενὶ οὐδὲν δίδει· ἀλλὰ καὶ οὐδενὶ ἐπιτρέπει νὰ λάβῃ τι». Νοήσας ὁ Βίσμαρκ, ὅτι ἠνώχλησε τὸν Βήκονσφηλδ ἐν τῇ ἁρπαγῇ τῆς λείας του, τὸν ἐβοήθησε μειδιῶν καὶ λέγων «οὐδενὶ οὐδὲν δίδω· ἀλλὰ προθυμότατα, ὡς βλέπετε, στέργω ὑγιεῖς συμμαχίας»[1].

ΝΕΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

τῶν ὀπωροφόρων δένδρων.

Εὐρυτέραν ὁσημέραι ἐπέκτασιν λαμβάνει ἐν Ἀγγλίᾳ νέος τρόπος καλλιεργείας τῶν ὀπωροφόρων δένδρων, πολὺ παρέχων τὸ ἐνδιαφέρον, ὅστις δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ διαδοθῇ καὶ εἰς ἄλλας χώρας.

Ἐν Ἀγγλίᾳ καλλιεργοῦνται ὀπωροφόρα δένδρα ἐντὸς σινικῶν ἀγγείων, καὶ ἐντὸς ἔτι ἁπλῶν γαστρῶν. Καὶ τὰ δένδρα ταῦτα οὐ μόνον φύονται θαυμασίως, ἀλλὰ καὶ παράγουσιν ὡραίους καρπούς. Οἱ καλλιεργοῦντες αὐτὰ ἀποκτῶσιν οὕτω κερασέας, ῥοδακινέας, βερυκοκκέας, ἐχούσας ὕψος πεντήκοντα, ἑκατὸν ἑκατοστομέτρων, ναυφυῆ δενδρύλλια, τῶν ὁποίων οἱ καρποὶ ἔρχονται ἕως εἰς τὰ χείλη αὐτῶν.

Τὰ δένδρα τίθενται ἐντὸς κανίστρων· τὰ ἄνθη των διαχέουσι τὴν εὐωδίαν των, καὶ μετὰ δύο μῆνας παράγουσι τοὺς εὐχύμους αὐτῶν καρπούς. Ἐν Λονδίνῳ ἀπὸ δύο περίπου ἐτῶν τρώγουν ῥοδάκινα καὶ βερύκοκκα δρεπόμενα ἀπὸ τοιούτων δένδρων.

Τὰ κομψὰ ταῦτα δενδρύλλια εἰσὶ προωρισμένα νὰ καταλάβωσι τὴν πρωτίστην θέσιν εἰς τὰ ἐπιδόρπιά μας. Τίς θὰ τολμήσῃ νὰ παραθέσῃ ἐντὸς πινακίου ῥοδάκινα ἢ κεράσια, ὅταν θὰ ἦνε δυνατὸν νὰ κόπτωμεν ταῦτα ἀπὸ τὸ δένδρον διὰ τῶν ἰδίων ἡμῶν χειρῶν; Καίτοι τοσοῦτον μικρὸν τὸ δένδρον, εἶνε κατάφορτον καρπῶν. Εἶνε δυνατὸν νὰ τεθῇ παρ' ἕκαστον συνδαιτυμόνα ῥοδακινέα, κερασέα, μόλις 25 ἢ 30 ἑκατοστομέτρων ἔχουσα ὕψος, καὶ φέρουσα κατὰ μέσον ὅρον τρεῖς μέχρι πέντε καρπούς.

Βεβαίως εἶνε λίαν ἐπαγωγὸς ἰδέα τὸ νὰ προσφέρωμεν ἀπὸ τοῦ δένδρου τὰς ὀπώρας, καὶ παντοταχοῦ ἐν ὀλίγῳ θέλει εὑρεῖ διάδοσιν. Ἐκτὸς τούτου οἱ φιλόδενδροι θὰ βλέπωσι καθ' ἑκάστην πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτῶν αὐξάνοντα τὸν καρπόν, καὶ ἡ καλλιέργεια αὕτη πολλὴν βεβαίως τέρψιν θὰ παράσχῃ εἰς τοὺς ἀέργους. Ὁ δὲ τρόπος τῆς καλλιεργείας τῶν ναυφυῶν τούτων δένδρων δὲν εἶνε καθόλου δύσκολος. Ἀρκεῖ νὰ φυτεύσῃ τις ἐντὸς ἀγγείου βλαστὸν ὀπωροφόρου δένδρου, ἀφαιρῶν τὰς χονδρὰς του ῥίζας· ὁ βλαστὸς οὗτος τρέφε-

1. Κλπ.

ται διὰ τοῦ τριχώματος τῆς ῥίζης του, καὶ ἐντὸς γάστρας δ' ἔτι ὑπάρχει ἀρκετὸν χῶμα ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ δενδρυλλίου. Τὸ κλάδευμα τῆς ῥίζης ἐπισπεύδει τὴν καρποφορίαν καὶ ἐπαυξάνει τὴν γονιμότητα καὶ τὴν πρωϊμότητα τοῦ δένδρου. Ὁ ἀρχικηπουρὸς τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας κατώρθωσε νὰ παραγάγῃ μέχρι ἓξ σταφυλῶν ἐκ κλιμάτων καλλιεργουμένων ἐντὸς δοχείων καὶ μόνον δεκαοκτὼ μηνῶν ἡλικίαν ἐχόντων. Ἡ νέα καλλιέργεια ὁρίζεται διὰ τριῶν λέξεων: *Ταχέως, καλῶς* καὶ *εὐκόλως*. Πάντες θὰ δύνανται τοῦ λοιποῦ νὰ ἔχωσιν ὀπωροφόρον κῆπον, καὶ νὰ καλλιεργῶσιν ὑπὸ τὰς στέγας των βερυκοκκέας, ῥοδακινέας, κερασέας, ἀπιδέας κτλ. Τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου· παρὰ τὴν γάστραν τῶν ἀνθέων ἡ γάστρα τῶν ὀπωρῶν.

Κυρία Π*

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Ἡ νέα ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις γενομένη ἀπογραφὴ δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν λεπτομερῆ ἀπαρίθμησιν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ περιέλαβε καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ πᾶν τὸ εἰς αὐτὴν ἀναγόμενον, ἐν τούτῳ δὲ τῷ κεφαλαίῳ ἀποκαλύπτει ἡμῖν περιεργότατα πράγματα.

Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ καὶ Brooklyn εὑρέθη ὅτι ἀπορρίπτονται ἐτησίως εἰς τὰς ὁδοὺς τρία περίπου ἑκατομμύρια ζευγῶν παλαιῶν ὑποδημάτων. Τὰ ὑποδήματα ταῦτα ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες ἔργον ἔχουσι νὰ τὰ συλλέγωσι, καὶ τὰ μὲν καλλίτερα ἐπιδιορθώνουσι, στιλβόνουσι καὶ μεταπωλοῦσιν εἰς ὑποδηματοποιοὺς τῆς ἐσχάτης τάξεως, εἴτε εἰς ζεύγη, εἴτε καὶ καθ' ἓν χωριστὰ, ὅταν τύχῃ μόνον τὸ ἓν νὰ εἶνε καλόν. Φαίνεται δὲ ὅτι ὑπάρχουσι πρόσωπα, τὰ ὁποῖα φθείρουσι περισσότερον τὸ ἓν τῶν ὑποδημάτων των, καὶ διὰ τοῦτο ἀγοράζοντες ἀντικαθιστῶσιν αὐτὸ ἐκ τῶν ὡς εἴρηται διωρθωμένων.

Τὰ ὅλως ἐφθαρμένα ὑποδήματα καὶ ἀνεπίδεκτα διορθώσεως κόπτονται εἰς τεμάχια, ἐξ ὧν τὰ μὲν καλλίτερα χρησιμεύουσιν εἰς ἐπιδιόρθωσιν ἄλλων ὑποδημάτων, τὰ δὲ ἄλλα . . . φρικτὸν εἰπεῖν! χρησιμεύουσιν εἰς κατασκευὴν ῥωμίου τῆς Ἰαμαϊκῆς διὰ τρόπου, ὃν γνωρίζουσι μόνοι οἱ κατασκευασταί. Λέγεται ὅτι τὰ λείψανα ταῦτα τῶν παλαιῶν ὑποδημάτων τὰ ῥίπτουσιν ἐντὸς οἰνοπνεύματος, ἔνθα τὰ ἀφίνουσιν ἐπὶ ἑβδομάδας νὰ βράζωσι, τὸ δὲ οὕτω κατασκευαζόμενον προϊὸν φαίνεται ὅτι ὑπερβαίνει κατὰ τὴν διαύγειαν καὶ τὸ χρῶμα, ὡς καὶ κατὰ τὴν ὀσμὴν καὶ τὴν γεῦσιν, τὰ καλλίτερα ῥώμια τῆς Ἰαμαϊκῆς.

Ἄλλη βιομηχανία οὐχ ἧττον παράδοξος εἶνε ἡ ἑπομένη. Κατασκευαστής τις πηκτῆς *τομάτας* κάμνων ἐτησίαν πώλησιν 100 χιλιάδων φράγκων, εἶπεν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς ἀπογραφῆς ὑπάλληλον, ὅστις τὸν ἠρώτα, ὅτι κατ' ἔτος ἐπρομηθεύετο παρὰ τῶν καταστημάτων, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουσι τὸ προϊὸν τοῦτο, τοὺς σπόρους καὶ τὰ ἄλλα ἀπορρίμματα τῆς *τομάτας*, τὰ ὁποῖα βράζων κατευσκεύαζεν ἀκόμη ἐξαίρετον πηκτὴν *τομάταν*, ἂν καὶ ἐκ δευτέρας χειρός.

Ἄλλη βιομηχανία εἶνε τὰ *κάντια*, ἢ ἡ κρυσταλλωμένη ζάχαρις, τὴν ὁποίαν πωλοῦσι καθ' ὁδὸν εἰς τὰ παιδία· τὸ προϊὸν τοῦτο κατασκευάζουσιν ἁπλούστατα ὡς ἕπεται· ἀναμιγνύουσι 75 τοῖς 100 κρητίδος ἢ γύψου, τουτέστι λευκῆς γῆς, μὲ 25 τοῖς 100 ζαχάρεως ἢ ἄλλης γλυκείας ὕλης, καὶ τὸ πρᾶγμα τελειόνει.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ περιφήμου σαπωνίου τῆς Καστίλλης δὲν εἶνε πολὺ διάφορος ἀπὸ τὴν τοῦ *καντίου*. Δι' αὐτὸ λαμβάνουσιν 80 τοῖς 100 κόνιν ἐξ ἐκείνης, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται οἱ ὑποδηματοποιοί, ταύτην δὲ ἀναμιγνύουσι μὲ 20 τοῖς 100 λίπους ἀθλίας ποιότητος, ἐκ δὲ τοῦ οὕτω κατασκευαζομένου προϊόντος εἰσπράττουσιν ὄχι ὀλίγα οἱ σαπωνοποιοί.

Πρὸς πᾶσι τούτοις ὑπάρχουσιν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἄνθρωποι ἔργον ἔχοντες νὰ εἰσάγωσιν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς βιομηχανικὰ ἀντικείμενα ἀτελῶς κατειργασμένα, ἵνα ἀποφεύγωσι τὸν τελωνειακὸν δασμὸν, ὅστις εἶνε βαρύτατος. Τὴν κατεργασίαν αὐτῶν συμπληροῦσι κατόπιν δι' ἐπὶ τούτῳ τεχνιτῶν, τὰ δὲ προϊόντα ταῦτα πωλοῦσιν εἰς ἁδρὰς τιμὰς ὡς κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προερχόμενα.

**

Πόθεν ἡ φράσις

ΧΟΡΕΥΟΜΕΝ ΕΠΙ ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΥ

Διαμφισβητοῦσί τινες ὅτι ὁ Σαλβάνδυς εἶπε πρῶτος τὴν φράσιν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἀποδίδουσιν εἰς ἀνώνυμον τινὰ συντάκτην τοῦ ἀρχαίου *Φιγαρώ*. Ἀλλ' ὁ Σαλβάνδυς διηγεῖται ὁ ἴδιος πῶς αὐτὸς εἶπε τὴν φράσιν ἐν οἷς ἐξιστοροῖ τὰ τῆς ἑορτῆς, ἣν ἐπρόσφερεν νὲ τῷ «Βασιλικῷ Παλατίῳ» εἰς τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισαν τῆς Νεαπόλεως τὸν Ἰούνιον τοῦ 1830 ὁ δοὺξ τῆς Αὐρηλίας.

«Εἶχα λαλήσει, λέγει, πρός τινα τῶν ὑπουργῶν περὶ τῶν κινδύνων, εἰς οὓς ἐξετέθη ἡ βασιλικὴ ἐξουσία». — «Δὲν θὰ ὑποχωρήσωμεν οὐδὲ βῆμα», ἀπήντησεν ἐκεῖνος. — «Τότε λοιπὸν, τῷ εἶπα ἐγὼ, ὁ βασιλεὺς καὶ σεῖς θὰ ὑποχωρήσητε κατὰ ἓν βασίλειον». Ἦτο δὲ ὁ ὑπουργὸς οὗτος ἐξόριστος κατόπιν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ καταδικασμένος εἰς πολιτικὸν θάνατον — πλησίον τοῦ ἐκπτώτου βασιλέως.

Μετὰ τοῦτο διελθὼν ἐγγύθεν τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας, πρὸς ὃν ἔλεγαν φιλοφρονήσεις πολλὰς διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ἑορτῆς, εἶπα τοὺς λόγους τούτους, ἐπαναληφθέντας ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων τῆς ἐπιούσης· «Ἡ ἑορτὴ αὕτη εἶνε ὅλως νεαπολιτικὴ, *χορεύομεν ἐπὶ ἡφαιστείου*».

Ἡ φράσις αὕτη ἄρα ἀνήκει ἀσφαλῶς εἰς τὸν Σαλβάνδυν.

Ω.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Ποῦ εἶναι ὁ δῆμος σου, κ. δήμαρχε, ἠρώτα ὁ ἀείμνηστος βασιλεὺς Ὄθων τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου Ξ . . . .

— Σουρτούκεψε, Μεγαλειότατε, ὅλη 'μέρα μεθυσμένος εἶνε, ἀπεκρίνατο ὁ δήμαρχος, ἐννοῶν τὸν ἐξάδελφόν του Δῆμον Ν . . . .

— Πῶς ἔχουν τὰ πράγματα τοῦ δήμου σου; ἐπανέλαβεν ὁ βασιλεύς.

— Τὰ λιανὰ, Μεγαλειότατε, κατεστράφησαν ἀπὸ τὸν χειμῶνα, τὰ χονδρικὰ, ζωντανὰ εἶνε ἀκόμα.

— Ὄχι· πῶς ἔχει ὁ λαὸς ὡς πρὸς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν; ἐπέμεινε λέγων ὁ Ὄθων.

— Ὁ λαγὸς, βασιλιά μου, 'φέτος κατήντησε γύφτικο, γιατὶ κειὸς 'ποῦ δὲ γεννήθηκε δὲν σκότωσε μόνο λαγὸ, γιατὶ ἔῤῥιξε τόσο χιόνι, 'ποῦ τοὺς πιάνουμε ζωντανούς.

— Δὲν ἐξεπαιδεύθησαν οἱ ἄνθρωποι καὶ εἶνε πολὺ 'πίσω, εἶπεν ὁ βασιλεὺς στρεφόμενος πρὸς τοὺς αὐλικούς του.

— Τὴν παιδεμάρα καὶ τὸ ματζοῦκι ὅπου ἐφάγαμε 'μεῖς, βασιλιά μου, τόσα χρόνια οὔτε τὸ σκυλί σου δὲν τὰ τράβηξεν.

— Ἐννοεῖ παιδείαν γραμμάτων, εἶπε μετὰ γέλωτος ἅμα καὶ ὀργῆς ἡ βασίλισσα Ἀμαλία.

— Καὶ παιδιὰ ἔχω τρία, βασίλισσά μου, εἶπεν ὁ ἠλίθιος δήμαρχος, καὶ μὲ συμπαθᾶτε κι' ὅλα, ἀλλὰ ἔχω κι' ἄλλα τρία σακάτικα (ἐννοεῖ τὰ θήλεα).

— Αἴ, λοιπὸν, ἀλλ' εἶσθε πολὺ χονδρὸς, κύριε δήμαρχε, ἀνέκραξεν ἀγανακτήσασα πλέον ἡ βασίλισσα Ἀμαλία.

— Νὰ ἰδῇς τὸν ἀδερφό μου πόσο χονδρότερος εἶνε! ἀπεκρίνατο ὁ δήμαρχος.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀπάντησιν οὔτε οἱ βασιλεῖς, οὔτε οἱ ὑπασπισταί των ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὸν γέλωτα, ἀλλ' ἀνεκάγχασαν θορυβωδῶς καὶ σχεδὸν μέχρι δακρύων.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ὁ ἀνθρώπινος χαρακτὴρ σχηματίζεται διὰ μυρίων λεπτῶν ἐπιδράσεων· διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῶν συμβουλῶν, διὰ τῆς θρησκείας καὶ φιλολογίας, διὰ τῶν φίλων καὶ τῶν γειτόνων, διὰ τοῦ κόσμου, ἐν ᾧ ζῶμεν, ὡς καὶ διὰ τῶν ἀναμνήσεων τῶν προγόνων, ὧν κληρονομοῦμεν τὰς καλὰς πράξεις καὶ συμβουλάς. Ἀλλ' ἂν καὶ αἱ ἐπιδράσεις αὗται εἰσὶν ἀναμφιβόλως μεγάλαι, ἀναμφίβολον ἐπίσης εἶνε ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀποτελοῦσι κυρίως τὰ ἐνεργητικὰ μέσα τῆς ἰδίας εὐζωΐας καὶ εὐπραγίας, καὶ ἐὰν δὲν ὀφείλωσί τι οἱ καλοὶ καὶ σώφρονες εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν ἄλλων, πρέπει αὐτοὶ κυρίως νὰ γείνωσιν οἱ κάλλιστοι ἑαυτῶν βοηθοί. (Σμάϊλς).

*** Οἱ δίδοντες συμβουλὰς ἄνευ παραδειγμάτων ὁμοιάζουν πρὸς τοὺς πασσάλους ἐκείνους τῆς ἐξοχῆς, τοὺς δεικνύοντας τὸν δρόμον χωρὶς νὰ τὸν διατρέξωσι. (Rivarol).

*** Πάντες φιλοτιμούμεθα νὰ ὁμοιάσωμεν κατά τι τοὺς μεγάλους ἄνδρας, μιμούμενοι τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν, ὁσάκις ἀδυνατοῦμεν νὰ μιμηθῶμεν τὰς ἀρετάς.) Ροΐδης).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἄγγλος ἐπιστήμων ὁ κ. Pettigrew ἐδημοσίευσεν ἄρτι ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Ἡ φυσικὴ καὶ τεχνητὴ πτῆσις* πραγματείαν ἀναγνωσθεῖσαν ἐν τῇ ἀεροναυτικῇ Ἑταιρίᾳ τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἧς ἀνάλυσιν εὑρίσκομεν εἰς τοὺς *Καιροὺς* τοῦ Λονδίνου.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου ἐξετάζει ἐν πρώτοις τὰς κυριωτέρας διαφορὰς τῆς κατασκευῆς τῶν μελῶν τῶν ζώων τῶν βαδιστικῶν, πετομένων καὶ νηχομένων. Παρατηρεῖ ὅτι ἡ μεταξὺ ἀέρος καὶ ὕδατος τεθεῖσα ἀναλογία ὡς μέσων τουτέστι ὑποβασταζόντων τὰ σώματα, εἶχε τὰ μέγιστα συγχύσει τὸ πρόβλημα τῆς πτήσεως, καθόσον πολλοὶ ἄνθρωποι, ἂν οὐχὶ ἅπαντες, ἐφαντάζοντο ὅτι τὸ ἱπτάμενον ζῶον ἐπιπλέει ἐπὶ τοῦ ἀέρος, ὡς τὸ πλοῖον ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

«Ἡ ἰδέα αὕτη, προσθέτει ὁ κ. Pettigrew, ἐπέφερε τὴν ἐφεύρεσιν τῶν ἀεροστάτων, εἰ καὶ τὰ μηχανήματα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς πτητικαὶ μηχαναί. Ἐνόσῳ ἐλλείπει ἡ δύναμις, ἡ δυναμένη νὰ κινῇ αὐτὰ καθ' ὡρισμένην διεύθυνσιν καὶ ἐναντίον τοῦ ἀνέμου,—ὅπερ ἐντὸς μικροῦ ἐλπίζει ὅτι θέλει κατορθωθῇ, χάρις εἰς νέον μέσον ἐπινοηθὲν παρά τινος μέλους τῆς ἀεροναυτικῆς Ἑταιρίας καὶ μὴ γενόμενον εἰσέτι γνωστὸν εἰς τὸ κοινὸν,—τὰ ἀερόστατα εἰς οὐδὲν ἄλλο θέλουσι χρησιμεύει, εἰμὴ ἁπλῶς πρὸς ἀνύψωσιν ἐν τῷ ἀέρι. Τὰ ἀερόστατα δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀποτελεσματικῶς ἕνεκα τῆς ἐλαφρότητος αὐτῶν. Τοὐναντίον τὸ πτηνὸν εἰς τὸ βάρος αὐτοῦ ὀφείλει τὴν εὐκολίαν τῆς πτήσεως.

Μετὰ περιγραφὴν λεπτομερῆ τῆς κατασκευῆς καὶ ἐνεργείας τῶν φυσικῶν πτερύγων, ὁ συγγραφεὺς λέγει, ὁμιλῶν περὶ τῆς ταχύτητος, μεθ' ἧς κινοῦνται τὰ ὄργανα ταῦτα, ὅτι ἡ μυῖα κινεῖ τὰς πτέρυγας αὐτῆς 330 φορὰς ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον, ἤτοι 19,800 κατὰ λεπτόν.

«Διὰ τῆς πείρας ἀπεδείχθη, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Pettigrew, ὅτι ἡ ταχύτης τῶν κινήσεων εὑρίσκεται εἰς ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὸ μῆκος τῶν πτερύγων, τὸ δὲ γεγονὸς τοῦτο προσιωνίζει αἴσια ἀποτελέσματα τῶν ἐφεξῆς γενησομένων πρὸς πτῆσιν μηχανημάτων, καθόσον προφανὲς εἶνε ὅτι βραδεῖαι σχετικῶς κινήσεις ἔσονται ἐπαρκεῖς πρὸς λειτουργίαν τῶν μακρῶν καὶ ἰσχυρῶν πτερύγων, αἵτινες ἔσονται ἀναγκαῖαι, ὅπως ὑψώσωσι καὶ θέσωσιν εἰς κίνησιν τὰ ὄργανα ταῦτα.

«Ἡ πτῆσις, καθὰ ἔχομεν διδόμενα ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως, ἐξαρτᾶται τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοῦ βά-

ρους καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ σώματος τοῦ ζώου καὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ ταχύτητος τῶν κινήσεων τῶν πτερύγων. Μετ' εὐχαριστήσεως δὲ παρατηρεῖ ὁ ῥήτωρ ὅτι σοφοὶ ἄνδρες καὶ εἰπέρ τινες καὶ ἄλλοι ἀρμόδιοι ἐπελήρθησαν τῆς λύσεως τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ δυσκόλου τούτου ζητήματος, τῆς τεχνητῆς δηλονότι πτήσεως, καὶ ὅτι ἀεροναυτικαὶ ἑταιρίαι πρὸ πολλοῦ συνεστήθησαν ἔν τε τῇ Γαλλίᾳ, Αὐστρίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ ἄλλαις χώραις».

Προβαίνων εἶτα ὁ κ. Pettigrew εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν διαφόρων μηχανημάτων τῆς ἐναερίου κινήσεως, τῶν μέχρι τοῦδε δοκιμασθέντων, ἐκθέτει τὰ αἴτια τῶν μέχρι τῆς σήμερον ἀποτυχιῶν καὶ τὰ μέσα δι' ὧν εἰς τινας περιστάσεις ἐπετεύχθη μερικὴ ἐπιτυχία. Ἡ πρωτίστη δυσκολία συνίσταται κατ' αὐτὸν εἰς τὴν ἔλλειψιν κινητηρίου τινὸς μηχανήματος ἰσχυροῦ ἀλλὰ καὶ ἐλαφροῦ, ἀποφαίνεται δὲ ὅτι ἡ τοῦ πεπιεσμένου ἀέρος χρῆσις θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα ἴσως τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος, ἄνευ τῆς ἀνάγκης προσλήψεως βαρέων ἠλεκτρικῶν ἢ ἀτμήρων μηχανημάτων. Ἡ ἐναέριος κίνησις, λέγει περαίνων ὁ συγγραφεὺς τὴν περίεργον αὐτοῦ πραγματείαν, θεωρεῖται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα παρὰ τῶν περισσοτέρων οὐτοπία, ἀλλὰ τοῦτο οὐδαμῶς ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε ἀνεπίδεκτον λύσεως». Κατ' αὐτὸν ἡ λύσις εἶνε ἁπλῶς ζήτημα χρόνου, καρτερίας καὶ ἀγχινοίας, ἐν ἄλλαις λέξεσιν εἶνε ἐπιπλοκώτατον πρόβλημα τῆς φυσικῆς, πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ὁποίου βραδέως ἀλλ' ἀσφαλῶς συνάγονται ὁσημέραι τὰ ἀπατούμενα πορίσματα.

Τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτον περὶ τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ εὑρίσκομεν ἔν τινι γερμανικῇ ἐφημερίδι·

Τῷ 1840 νεᾶνις εὐγενοῦς σουηδικῆς οἰκογενείας, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς παιδαγωγοῦ της, ἦλθεν ἵνα διαμείνῃ ὀλίγας ἡμέρας εἰς Βερολῖνον. Ὁ πατήρ της συνέστησεν αὐτὴν εἴς τινα ἀνεψιόν του, φοιτητὴν τοῦ πανεπιστημίου τῆς πόλεως ταύτης, ὃν ὅμως οὐδεὶς ἐκ τῆς οἰκογενείας ἐγνώριζεν ἐξ ὄψεως.

Εἰς τὴν νεάνιδα, ἅμα φθάσασαν εἰς Βερολῖνον, παρουσιάσθη νέος τις, ὅστις ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐξενάγησε τὰς δύο κυρίας εἰς πάντα τὰ θέατρα, τὰ μουσεῖα καὶ ὅ,τι ἄλλο ὑπῆρχεν ἀξιοθέατον, προσφερόμενος μετ' ἄκρας πρὸς αὐτὰς ἀβρότητος. Κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν, ὅτε τέλος αἱ δύο νέαι ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσωσιν, ὁ εὐγενὴς αὐτῶν ξεναγὸς λέγει πρὸς τὴν νεάνιδα·

— Καὶ τώρα, ἀγαπητὴ ἐξαδέλφη, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ὁμολογήσω κάτι τι· ὁ πραγματικὸς ἐξάδελφός σας εὑρίσκεται κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν σαράντα λεύγας μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀντικαταστήσω· εἶμαι ὁ βαρῶνος Βίσμαρκ.

Ἔκτοτε ἡ νέα Σουηδὴ ἐνυμφεύθη, ὁ δὲ νέος σπουδαστὴς ἐγένετο κόμης, ἔπειτα πρίγκηψ καὶ ἀρχιγραμματεὺς τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἡμέραν τινὰ ὁ Βίσμαρκ ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν κυρίας τινὸς ξένης, διερχομένης διὰ Βερολίνου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν.— «Εἶμαι, εἶπεν αὕτη πρὸς τὸν πρίγκιπα, ἡ δεσποινὶς X** ἐκ Σουηδίας».

Ὁ πρίγκηψ ἀνεμνήσθη τοῦ παρελθόντος, καὶ ἐξέφρασε πολλὰς εὐχαριστίας εἰς τὴν κυρίαν πρὸς μέγαν της θαυμασμόν.

— Χάρις εἰς ἡμᾶς, εἶπεν, ἐπεσκέφθην ὅλα τὰ μουσεῖά μας· ἄνευ τῆς περιστάσεως ἐκείνης καὶ σήμερον ἀκόμη δὲν θὰ τὰ ἐγνώριζα, διότι ἔκτοτε οὐδ' ἅπαξ ἔλαβα καιρὸν νὰ τὰ ἐπισκεφθῶ.

Πλὴν τῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα ἡ Ἀμερικὴ ἐξάγει εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀπό τινος ἤρχισε παρέχουσα εἰς αὐτὴν καὶ διάφορα εἴδη κυνηγίου. Κατὰ τὰς ἀγγλικὰς ἐφημερίδας τὸ παρελθὸν ἔτος μόναι αἱ πόλεις Chicago καὶ Saint-Louis ἀπέστειλαν εἰς Ἀγγλίαν κυνήγιον ἀξίας δύο καὶ ἡμίσεως ἑκατομ. δολλάρ. Τελευταῖον δὲ κατάστημά τι τοῦ Saint-Louis ἔλαβε παραγγελίαν ἐκ Λονδίνου, ὅπως ἀποστείλῃ 1600 δωδεκάδας ὀρτύγων, 700 δωδεκάδας ἰνδικῶν ὀρνίθων καὶ 1700 δωδεκάδας κοινῶν ὀρνίθων.

Ἐν Αὐστραλίᾳ ἀνεκαλύφθη πρὸ ὀλίγου πλούσιον μεταλλεῖον χρυσοῦ εἰς οὐ μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Σύδνεϋ. Τὸ πρᾶγμα ἅμα γνωσθὲν παρήγαγε μεγάλην συγκίνησιν παρὰ τοῖς κατοίκοις, οἵτινες ἀθρόοι συρρέουσι καθ' ἑκάστην εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ εὑρέθη τὸ πολύτιμον μέταλλον. Πρὸς ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ ἤρξαντο ἀμέσως αἱ ἐργασίαι, ἂν καὶ ἡ ἔλλειψις ὕδατος μεγάλως παρακωλύει αὐτὰς ἐν ἀρχῇ, πανταχοῦ δὲ ἐν τοῖς πέριξ ἤρξαντο ἀμέσως ἀνιδρυόμεναι σκηναὶ καὶ καλύβαι, αἵτινες ὁσημέραι πολλαπλασιάζονται.

Ὁ κινητὸς πύργος τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἐν Τροίᾳ τῆς Ἀμερικῆς κατασκευάσθη ὁλόκληρος ἐκ συμπεπιεσμένου χάρτου, καίτοι δ' ἔχων διάμετρον 28 ὅλων ποδῶν, εἶνε νῦν τοσοῦτον ἐλαφρός, ὥστε δι' ἐλαχίστης δυνάμεως κατορθοῦται ἡ περιστροφικὴ κίνησις αὐτοῦ. Εἷς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Χημικὸν μέσον πρὸς σφράγισιν λινοστολῶν, σινδονίων, χειρομάκτρων κλπ.

Sulfate de manganèse (Θειϊκ. μαγγάνιον)	4	gr.
Eau distillée (Ὕδωρ ἀπεσταγμένον)	4	»
Sucre en poudre (Ζάχαρις λεπτή)	8	»
Noir de fumée (Καπνιά) . . .	2	»

Ἀναμιχθέντων τῶν ἀνωτέρω ἀποτελεῖται πηκτὸν μῖγμα, δι' οὗ, ὡς διὰ τυπογραφικῆς μελάνης ἀλείφομεν τὴν σφραγῖδα καὶ σφραγίζομεν τὸ ὕφασμα· ἀφ' οὗ δὲ ξηρανθῇ ἐμβάπτομεν αὐτὸ εἰς διάλυσιν ἁλιὰν καυστικῆς ποτάσσης καὶ τὸ ἀφίνομεν νὰ ξηρανθῇ πάλιν· ἔπειτα δὲ τὸ πλύνομεν δι' ἀφθόνου ὕδατος καὶ τὰ ἐκτυπωθέντα μένουσιν ἐσαεὶ ἀνεξίτηλα.

ΑΘΗΝΗΣΙ. — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».